

Turistička ponuda Australije

Sadrić, Vedrana

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:184825>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

VEDRANA SADRIĆ

TURISTIČKA PONUDA AUSTRALIJE

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2018.

Vedrana Sadrić

TURISTIČKA PONUDA AUSTRALIJE

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu

Poslovni odjel

Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Poslovanje turističkih agencija

Mentor: Ivan Pukšar, mag.oec.

Matični broj studenta: 0621612002

Karlovac, listopad, 2018.

SAŽETAK

U ovome radu obrađena je turistička ponuda Australije, kroz njenu povijest, glavne turističke atrakcije, prirodne i kulturne znamenitosti, kao i prometnu povezanost i vrste turizma. Posebna je pozornost na turizmu i turističkoj ponudi zemlje. S obzirom na složenost tematike, u radu je obrađena svaka regija posebno s turističkim atrakcijama od najveće važnosti za pojedinu regiju te atrakcije koje uprihode najviše novca od posjete. Veliki značaj za razvoj turizma ima i prometna povezanost i infrastruktura, kako međunarodna, tako i inozemna, stoga je to poglavlje zasebno temeljito obrađeno. Naposljetku je prikazan primjer organiziranog putovanja u Australiju u organizaciji turističke agencije Mondo te su u zaključku iznesene nove spoznaje kojima je rad rezultirao, a u vezi same razvijenosti turističke ponude i australskog turizma. Turizam ima veliki doprinos u razvoju gospodarstva same zemlje te čini jednu od najvećih industrija u Australiji.

KLJUČNE RIJEČI: turističke atrakcije, turizam, prihodi, prometna povezanost, gospodarstvo

SUMMARY

In this paper, it is processed tourism offer of Australia, via her history, main tourism attractions, natural and cultural sights, as well as the traffic connection and tourism types. Tourism, along with the economy, is one of the largest industries in Australia. Special attention is paid to tourism and tourism offer of the country. Due to the complexity of the topic, every region is processed separately with its tourist attractions of the utmost importance for each region and attractions that harvest the most money from visiting. Traffic connection and infrastructure is of immense importance for tourism development, so that chapter is thoroughly processed separately. Finally, an example of an organized trip to Australia is presented in the organization of the travel agency Mondo and in the conclusion were presented new cognitions to which the paper resulted, and in correlation of corpulence of tourist offer and australian tourism itself. Tourism is one of the largest industries in Australia and is of great contribution for the economy of the country.

KEYWORDS: tourist attractions, tourism, revenues, traffic connection, economy

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka.....	1
1.3. Struktura i sadržaj rada.....	1
2. TURISTIČKA PONUDA AUSTRALIJE.....	2
2.1. Teritorijalna podjela i povijest.....	3
2.2. Glavne turističke atrakcije.....	10
2.2.1. Queensland.....	10
2.2.2. Sjeverni Teritorij.....	11
2.2.3. Viktorija.....	11
2.2.4. Južna Australija.....	12
2.2.5. Novi Južni Wales.....	13
2.2.6. Zapadna Australija.....	13
2.2.7. Tasmanija.....	14
2.3. Prirodne i kulturne znamenitosti Australije.....	14
2.3.1. Prirodne znamenitosti – flora, fauna i čuda prirode.....	14
2.3.2. Kulturne znamenitosti.....	22
3. PROMETNA POVEZANOST.....	24
3.1. Zračni prijevoz.....	24
3.1.1. Međunarodni zrakoplovni prijevoz.....	24
3.1.2. Domaći zrakoplovni prijevoz.....	25
3.2. Cestovni prijevoz.....	27
3.3. Brodski prijevoz – trajekti i kruzeri.....	28
3.4. Željeznički prijevoz.....	29
4. VRSTE TURIZMA I SPECIFIČNI OBLICI TURIZMA U AUSTRALIJI.....	31
5. PRIMJER ORGANIZIRANOG PUTOVANJA U AUSTRALIJU U ORGANIZACIJI TUR. AGENCIJE.....	34
6. ZAKLJUČAK.....	38
POPIS LITERATURE.....	40

1. UVOD

1.1.Predmet i cilj rada

Predmet rada je turistička ponuda Australije. Cilj rada je različitim metodama istraživanja, proučiti i dati detaljno izvješće odvijanja samog turizma i dati uvid u turističku ponudu najmlađeg kontinenta; zaključiti koji oblik i vrsta turizma prevladava na ovome prostoru te ove činjenice potkrijepiti najnovijim statističkim podacima, i za kraj, primjerom putovanja u organizaciji turističke agencije.

1.2.Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci su prikupljeni pomoću znanstvene i stručne literature u obliku pouzdanih internetskih stranica, statističkih podataka, različitih vodiča te stručnih knjiga. Metode prezentiranja podataka su metoda klasifikacije, komparativna metoda, povijesna metoda te deskriptivna metoda. Podaci su prikupljeni istraživanjem za stolom, tzv. engl. „desk research“.

1.3. Struktura i sadržaj rada

Rad se sastoji od šest međusobno povezanih poglavlja. Prvo poglavlje je uvod u kojemu se sažeto objašnjava problem koji se obrađuje te argumentira znanstvena i druga relevantnost odabrane teme. Drugo je poglavlje turistička ponuda Australije koja sadrži iscrpan kritički pregled relevantnih spoznaja o temi, treće poglavlje je prometna povezanost Australije i svijeta, u četvrtom su poglavlju navedene vrste i specifični oblici turizma koji prevladavaju u zemlji. Peto je poglavlje primjer organiziranog putovanja u Australiju u organizaciji jedne turističke agencije i naposljetku šesto poglavlje, odnosno zaključak, u kojem se sažeto iznose nove spoznaje kojima je rad rezultirao, iznose glavne poteškoće i glavne prednosti koje se tiču daljnje razrade problema. Struktura rada je stihijska, tako da nove spoznaje kojima je rezultirao rad dolaze na kraju, odnosno u zaključku.

2. TURISTIČKA PONUDA AUSTRALIJE

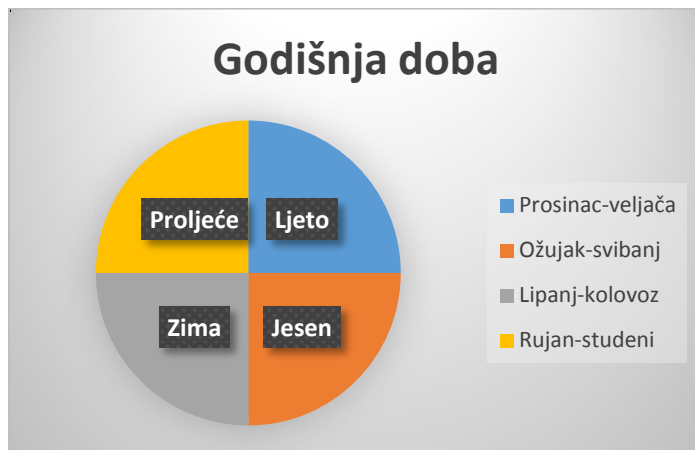
Australija je šesta najveća zemlja na svijetu sa svojih 7 682 300 km kvadratnih, a obuhvaća kontinent Australiju, otok Tasmaniju i brojne manje otoke u Indijskom i Tihom oceanu, točnije, 8.222 otoka. Smještena je na južnoj Zemljinoj polutki. Ima obalu dugačku 36 735 km. Glavni grad je Canberra, koji nije ujedno i najveći grad, a nalazi se u regiji Teritorij australskog glavnog grada (ACT).

Prema popisu stanovništva iz 2014.g. ima 23,6 milijuna stanovnika, danas ugrubo 25 milijuna stanovnika, što Australiju čini 53. najvećom populacijom na svijetu. Većinu stanovništva Australije čine Europljani (93%), zatim Azijati (5%) te potom Aboridžini (2%). Ovaj kontinent je vrlo neravnomjerno naseljen, što zbog pustinja i drugih klimatskih obilježja, što zbog činjenice da je Australija visoko urbanizirana zemlja, stoga većina stanovništva živi u gradovima. Čak više od 90% stanovništva živi u krugu 100 km od obale, pa tako Australija ima jednu od najnaseljenijih obala na svijetu.¹ Posebice su naseljene regije Novog Južnog Walesa, Victorie i Južne Australije, zatim Queenslanda i šire okolice Perth.

Klimatska obilježja su različita diljem zemlje, tako je u Sjevernom teritoriju pretežito toplo tokom cijele godine, dok stanovnici Južnog teritorija mogu iskusiti i hladne zime, međutim, rijetko kada ispod nule. Snijeg pada samo na višim planinama tijekom zimskih mjeseci, omogućavajući tako odvijanje skijaškog turizma u uređenim ski-resortima, najviše u južnom New South Walesu i Victoriji, potom i u manjim skijaškim odmorištima u Tasmaniji. Suprotno uvriježenom mišljenju, klima u Australiji nije samo topla, već svatko može pronaći klimu koja mu odgovara birajući između osam država i teritorija Australije. Budući da je smještena na južnoj polutki, vremenske prilike su suprotne onima na sjevernoj Zemljinoj polutki. Postoje četiri vremenske sezone duž cijelog kontineta, te mokra i suha sezona na tropskom sjeveru. Tako od mjeseca prosinca do veljače vlada ljeto, od ožujka do svibnja jesen, od lipnja do kolovoza je zima, a od rujna do mjeseca studenog vlada proljeće.

¹ Australian Bureau of Statistics, <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/Latestproducts/3101.0Main%20Features1Dec%202017?opendocument&tabname=Summary&prodno=3101.0&issue=Dec%202017&num=&view> (20.07.2018.)

Grafikon 1.: Prikaz godišnjih doba u Australiji

Izvor: Vlastita izrada autora prema podacima sa službene turističke stranice Australije, <https://www.australia.com/en-us/facts-and-planning/weather-in-australia.html> (20.07.2018.)

Australija je podijeljena na tri vremenske zone: australsko istočno standardno vrijeme - Australian Eastern Standard Time (AEST), australsko središnje standardno vrijeme - Australian Central Standard Time (ACST), te australsko zapadno standardno vrijeme - Australian Western Standard Time (AWST). AEST je jednak koordiniranom univerzalnom vremenu plus 10 sati (UVK+10). Države i gradovi koji pripadaju ovoj vremenskoj zoni su Queensland, New South Wales, Victoria, Tasmania i Teritorij australskog glavnog grada. ACST je jednak koordiniranom univerzalnom vremenu plus 9½ sati (UVK +9½). Države i gradovi koji pripadaju ovoj vremenskoj zoni su Južna Australija, Broken Hill u zapadnom New South Walesu i Sjeverni teritorij. AWST je jednak koordiniranom univerzalnom vremenu plus 8 sati (UVK +8). Ovoj vremenskoj zoni pripada Zapadna Australija. ²

2.1. Teritorijalna podjela i povijest

Australija se sastoji od šest država, tri teritorija na kopnu i sedam vanjskih teritorija. Države su: Queensland, Novi Južni Wales, Južna Australija, Victoria, Zapadna Australija i Tasmanija. Državni teritoriji su: Sjeverni teritorij, Teritorij glavnog grada Australije - Canberre i Jervis Bay teritorij. Vanjski teritoriji su: otoci Ashmore i Cartier, Australski antarktički teritorij, otok Norfolk, Božićni otok, Kokosovi otoci, otoci Koraljnog mora, otok Heard i otočje McDonald.

² Tourism Australia: Visit Australia - Travel & Tour Information: <https://www.australia.com/en-us/facts-and-planning/useful-tips/time-zones.html> (20.07.2018.)

Slika 1. Regionalna podjela Australije

Izvor: Irish around oz, <https://irisharoundoz.com/blog/2013/12/03/regional-australia-postcode-list/> (23.07.2018.)

Australiju su prvo naselili Aboridžini, koji su stigli morskim putem iz Azije prije više od 40.000 godina. Brzo su se priviknuli na klimu i geografske uvjete. Ovi nomadski lovci i sakupljači su se selili s promjenom klime po cijelom kontinentu, dosegnuvši i Tasmaniju prije 35.000 godina. Izuzev alata i oružja potrebnih za lov i dobivanje hrane, imali su i ponešto materijalne imovine. 8.000 g.pr.Kr. Aboridžini su razvili sofisticiran vraćajući boomerang³ i vjerojatno prvo na svijetu bodljikavo koplje. Autohtono stanovništvo Australije danas čini 2 % sveukupnog stanovništva Australije. Žive u ruralnim i udaljenim područjima, ali i u gradovima. Rani dani kolonizacije pokazali su se katastrofalnima za starosjedioce. Tisuće ih je ubijeno u sukobima s došljacima ili od nepoznatih bolesti. Živjeli su po strogo primijenjenim zakonima i običajima, koji su bili podržani kroz tradiciju pjesme, plesa i umjetnosti. Vođe su bili istaknuti muškarci, obično starije dobi, kojima su odavali veliko poštovanje. Diljem kontinenta govorilo se preko 200 jezika i otprilike 800 dijalekata. U mnogo aspekata, aboridžinski život je bio veoma napredan, što pokazuju i iskapanja na jezeru Mungo – pružaju fascinantne dokaze o drevnim pogrebnim ritualima, uključujući i najstarije kremiranje na svijetu prije 25.000 godina.⁴ Aboridžini imaju karakterističan izgled; tamnije su puti, karakteristična je crna, gusta kosa i brada. Hodaju razodjeveni. Često se na slikama prikazuju premazani bijelom bojom, što su činili kako bi se zaštitili od zlih duhova. Njihova

³ Boomerang- „Drveno srpoliko oružje autohtonih australskih urođenika, ako ne pogodi cilj, vraća se bacaču“, Hrvatski jezični portal, <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (23.07.2018.)

⁴ Bowen J., Duffy H., Kloeden P., le Plaistrier J., et.al.: Australia, DK Travel guide, Kina, 2018., str.51.

kultura se sastoji od slikarstva, pjesme i plesa, aboridžinskog načina života, te tzv. „Dreamtime“ – što je engleski izraz za njihov sustav zakona i vjerovanja.

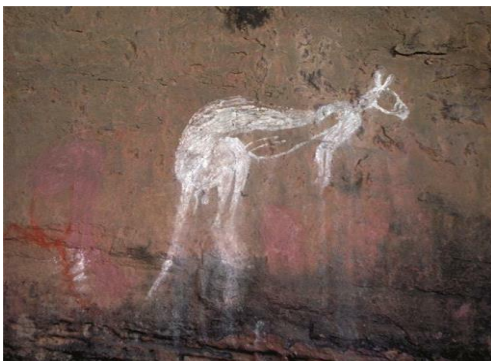
Slika 2. Aboridžini – starosjedioci Australije

Izvor: Goway, (06.08.2018.)

<https://www.goway.com/travel-information/australia-south-pacific/australia/culture/>

Slika 3. Aboridžinsko zidno slikarstvo u NP Kakadu

Izvor:Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/9968/> (06.08.2018.)

Aboridžini su često izražavali svoju kreativnost u prirodi na stijenama i špiljama. Ta vrsta umjetnosti na stjenama to jest, kamenju, prikazivala je njihov život i religiozna uvjerenja. Na nekima su bile prikazane sada izumrle životinje, ljudi, oruđe i konji – iz kojih se naslućuje dolazak Europljana. Također su slikali i svakodnevne predmete, alate i dodatke poput remenja i traka za glavu.

Slika 4. Pogrebni stupovi

Izvor: National Gallery of Australia, <https://nga.gov.au/AboriginalMemorial/home.cfm> (06.08.2018.)

Ovi pogrebni stupovi su pravi primjer koliko je Aboridžinima bila važna dekoracija, pa čak i kada su u pitanju pogrebni obredi. Stupovi su obojani u žive i jarke boje, poput žute, crvene, smeđe. Ova šuplja drva su zapravo koristili kao lijesove u području Arnhem⁵, gdje su živjeli. Budući da bi termiti pojeli sredinu drveta, takvih šupljih drva nije nedostajalo. Svaki put kada bi osoba umrla, obitelj bi izradila visoku drvenu platformu, koju bi zatim prekrili lišćem i granama te na nju položili tijelo umrloga. Dok bi obitelj umrloga žalovala i jadikovala, u međuvremenu bi se muškarci zaputili u šumu, posjekli jedno od šupljih drva i ponijeli ga nazad sa sobom. Tamo bi drvo izgadili i uklonili mu koru. Zatim bi krenuli oslikavati drvo s različitim slikama za pokojnika, ovisno o njegovu zanatu. Na primjer, ukoliko je pokojnik bio odličan ribar, slikali bi ribe, kornjače i ostale morske životinje; ukoliko je bio dobar lovac, na drvetu se mogu naći motivi divljači i ostalih kopnenih životinja. S vremenom, od tijela pokojnika preostanu samo kosti. Obitelj kosti potom oboja crvenom bojom i zamota u koru te snop stavi u šupljinu drveta. Ta kora je pažljivo skupljana s drveća. Zatim se svi ljudi okupe kako bi napravili veliki oproštaj od pokojnika, uz puno pjesme i plesa. To drvo s kostima pokojnika se potom stavi uspravno na posebno (određeno) mjesto, primjerice za ribara, ono bi gledalo na more. Aboridžini su iskazivali veliko poštovanje pokojnima.

⁵ Arnhem Land – područje na kojem su živjeli Aboridžini, nalazi se sjevernom teritoriju Australije, a obuhvaća 90.000 km kvadratnih.

Slika 5. Zastava Aboridžina

Izvor: Aboriginal Australian art and culture,

http://www.aboriginalart.com.au/culture/aboriginal_flag.html (06.08.2018.)

Zastava Aboridžina horizontalno je podijeljena na dva dijela. Gornji dio je crne boje, te predstavlja starosjedioce Australije, odnosno Aboridžine. Donji dio zastave je crvene boje, a simbolizira zemlju i njihovu iskonsku povezanost sa zemljom. Crvena boja je korištena u raznim ceremonijama. U sredini zastave se pojavljuje žuti krug, koji simbolizira sunce, tj. darivatelja života i zaštitnika.

Slika 6. Aboridžini izvode tradicionalni ples

Izvor: Cheeky dancers,

<https://cheekydancers.wordpress.com/aboriginal-dance-history/> (06.08.2018.)

Aboridžinske pjesme pričaju priče o pretcima te su povezane sa štovanjem duhova. Riječi pjesama su često nerazumljive zbog tajnosti mnogih priča, koje su pričali pretci. Pjesme su

izvođene u pratnji jednostavnih instrumenata, poput didgeridoo-a.⁶ Ples je također bio jedan od načina komunikacije s pretcima.

Slika 7. Didžeridu

Izvor: Didgeridoo Australia, <http://didgeridooaustralia.com.au/> (23.09.2018.)

Zanimanje za Južnu Zemlju (Terra Australis) prvi od svih europskih naroda pokazali su Portugalci, već u 15.st., ali obustavili su daljna istraživanja jer su u Indiji i Africi vidjeli veliki gospodarski potencijal. Istraživali su je i Španjolci, Nizozemci, Britanci i Francuzi. Nizozemac Willem Janszoon, 1606.g. otkrio je prolaz između australskoga kopna i Nove Gvineje, a 1642.g. Abel Janszoon Tasman otkrio je otok južno od australskoga kontinenta koji je kasnije po njemu nazvan Tasmanija. Nedugo zatim otkriven je i Novi Zeland. Potkraj 17. stoljeća Britanci su krenuli istraživati kontinent. Prvu ekspediciju predvodio je William Dampier 1687.-1688.g. Oni su se iskrcali na sjeverozapad Australije. Drugom ekspedicijom 1699.g otkriven je zapadni dio kontinenta. Kapetan James Cook 1768.g. isplovio je iz Engleske i uputio se u trogodišnju ekspediciju, kojom su pristigli do zaljeva Botany na istočnoj obali Australije, a Cook je novootkrivenu zemlju označio na pomorskim kartama i nazvao je Novi Južni Wales. Tijekom 1770.-ih godina, organizirao je još dvije ekspedicije koje su pridonijele novim spoznajama o Australiji, a veliku zaslugu u tome imao je Joseph Banks. Tek početkom 19.st. u potpunosti su otkrivene obale Australije. Prvi čovjek koji je oplovio Australiju i označio njene obale na zemljovidima bio je Matthew Flinders, od 1801.–1803.g.

Međutim, unutrašnjost Australije nije se istražila sve do polovice 19. stoljeća. Australija je u to vrijeme bila neprivlačna zemlja za naseljavanje, ali imala je veliko strateško značenje. Krajem 18.st. Britanci su ovdje osnovali prva naselja, a 1786.g. britanska vlada donijela je

⁶ Didžeridu – jednostavno drveno glazbalo izvorno izrađeno od drveta bambusa, a danas od eukaliptusa, koje potječe iz Australije. Najprije su ga svirali Aboridžini, a kasnije se svira svugdje po svijetu. Dugačak je oko 1 m i proizvodi duboke zvukove.

odluku o osnivanju kažnjeničke kolonije u Australiji. Kažnjenici su stvorili temelje današnje Australije, krčili su šume, gradili ceste, dopremali životinje i europske biljke poput pšenice i kukuruza. Prvo stalno naselje osnovano je 26. siječnja 1788.g. i nazvano je Sydney, a danas se ovaj datum slavi kao australski državni praznik. Najveći problem u novoj koloniji bila je oskudica hrane, stoga su se uglavnom hranili ribom i klokanima. Nakon 1810.g. započeo je procvat ovčarstva i opskrba vunom tekstilnih tvornica u zemlji, stoga se australsko gospodarstvo munjevito počelo razvijati. Deset godina kasnije, oko 1820.g. počelo se razvijati i kitolovstvo, kao druga važna grana australskog gospodarstva. Kažnjenici su se i dalje otpremali u Australiju (do 1852.g.), ali je sve veći broj činilo i slobodno, novopridošlo stanovništvo. U Novom Južnom Walesu i Tasmaniji naseljeno je ukupno oko 150 000 kažnjenika, među kojima oko 20% žena i 1/3 Iraca. 1829.g. osnovana je kolonija Zapadna Australija, 1836.g. Victoria, 1837.g. Južna Australija i 1859.g. osnovan je Queensland.

Novootkrivena nalazišta zlata, njih čak 1851, i nekih minerala donijela su, uz ovčarstvo, veliki polet gospodarstvu Australije. Uslijedila je “zlatna groznica”, pa je iz Australije u sljedećih 10 godina izvezeno više od 62 000 t zlata.⁷ Radi zlatne groznice, veliki broj kineskog stanovništva se počeo doseljavati u Viktoriju u razdoblju od 1850.–1861.g., pa je vlada bila prisiljena 1856.g. ograničiti njihovo doseljavanje. Od početka 20.st. provodila se i politika ograničavanja useljavanja obojenog stanovništva, osobito onog iz Azije, a poznatija je kao politika “bijele Australije”. Politika je ukinuta je 1966.g. Kada su se Europljani počeli naseljavati na ove prostore, u težak položaj doveli su starosjedioce – Aboridžine, tako što su ih počeli istrebljivati, unatoč službenoj politici zaštite starosjedioca. Bijelci su okupirali plodne površine (pašnjake), stoga su Aboridžini bili prisiljeni povući se u unutrašnjost, na pustinjsko područje. Broj Aboridžina drastično se smanjio radi politike bijele Australije, zbog raznih epidemija i zbog oskudice hrane, da ih je 1920.-ih bilo samo 60.000. U drugoj polovici 20. st. ta brojka se povećala pa ih je 1991.g. bilo 238.500. 1960.-ih oni se počinju naseljavati i u gradove, ali su tamo bili neravnopravno stanovništvo. Australska vlada pokušala je ubrzati prilagodbu Aboridžina 1970.-ih, oduzimanjem njihove djece. Aboridžini su 1984.g. stekli ista politička prava kao i bijelci.

Britanski tajnik za kolonije Earl Grey predložio je već 1847.g. ujedinjenje svih šest kolonija, no to se ipak u cijelom 19.st. nije dogodilo. Osnutak Australskoga Saveza (Commonwealth of Australia) prihvaćen je 1900.g. u Britanskom parlamentu, a počeo je vrijediti od 1.1.1901.g.

⁷ Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/9968/> (06.08.2018.)

Australija je u 1.svj. ratu sudjelovala s više od 330.000 dobrovoljaca i tu se vidjelo njihovo nacionalno jedinstvo. Australske su postrojbe pretrpile brojne gubitke zbog sudjelovanja u mnogim krvavim bitkama, kao što su Galipolje 1915.g. Na mirovnoj konferenciji u Parizu Australija je dobila Njemačku Novu Gvineju, Bismarckov prolaz i njemačku skupinu Solomonskih otoka kao mandatna područja.⁸ Do početka 2. svjetskog rata, u Australiji je izbivalo mnogo unutarnjih političkih sukoba. 1939.g. Australija je ušla u 2. svjetski rat, jer je slijedila Veliku Britaniju u vanjskoj politici. Pozitivna posljedica ratne privrede Australije bilo je postavljanje temelja teškoj industriji kao pokretaču poslijeratnog australskog gospodarstva koje je pridonijelo napretku i bogatstvu australskoga društva.⁹ Velika Britanija Australiji je prepustila otoke Heard i McDonald (1947.g.), Cocos, to jest Keeling (1955.g.), i Christmas (1958.g.). Rasistička politika "bijele Australije" ukinuta je 1973.g., a 1986.g. Velika Britanija je ukinula svoju formalnu ovlast nad Australijom.

2.2.GLAVNE TURISTIČKE ATRAKCIJE

2.2.1. Queensland

Na sjeveroistoku Australije smješten je Veliki koraljni greben - pažnje vrijedan prirodni fenomen. Obiluje bioraznolikošću, te je na listi zbog značajnih ekoloških i bioloških procesa. To je najveći koraljni greben na svijetu, a obuhvaća površinu od 348.000 km kvadratnih te je izuzetno povoljan za floru i faunu. Od 1981. nalazi se na UNESCO-vom popisu svjetske baštine. Veliki koraljni greben svake godine privuče više od 1.6 milijuna posjetitelja, čime izravno pridonosi australskoj ekonomiji s iznosom od više od \$5 milijardi te upošljava oko 63.000 ljudi.¹⁰ Veći je od kineskog zida te je jedina živa cjelina na svijetu koja se vidi iz svemira.

Na području Queenslanda nalazi se i otok Fraser, poznat kao najveći pješčani otok na svijetu. Na njemu se izmjenjuju brda i doline, kišne šume i čista jezera. Na UNESCO-vom je popisu svjetske baštine od 1992.g. po kriteriju prirodnog fenomena i ljepote te značajnih ekoloških i bioloških procesa.

2.2.2. Sjeverni Teritorij

⁸ Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/9968/> (06.08.2018.)

⁹ Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/9968/> (06.08.2018.)

¹⁰ Izvor: Službena stranica australske vlade, Ministarstvo okoliša i energije, <http://www.environment.gov.au/heritage/places/world/gbr> (20.09.2018.)

Red Centre, u doslovnom prijevodu, „Crveno središte“, proteže se uz granicu s Južnom Australijom, a nalazi se na sjevernom teritoriju. Sačinjeno je gotovo u cijelosti od velikih pustinjačkih područja, po čemu je i dobilo ime. The Red Centre nalazi se u srcu australskog kontinenta, a glavni grad je Alice Springs. Prepoznatljiv je po crvenoj boji: crveni pijesak, zemlja, stijene i planine. Više od 30.000 godina, na ovom području živjeli su Aboridžini i ostavili iza sebe svoju tradiciju – oslikavanje stijena. Od znamenitosti u Red Centreu ističu se Alice Springs, Chambers Pillar Historical Reserve, Henbury Meteorites Conservation Reserve, MacDonnell Ranger, Karlu Karlu/Devils Marbles Conservation Reserve, Tennant Creek, Kings Canyon, Uluru-Kata Tjuta National Park – najveći monolit na svijetu.

Na Sjevernom Teritoriju nalazi se nacionalni park Kakadu. Proteže se na 19.757 km² te je na UNESCO-voj listi svjetske baštine zbog kulturnog i prirodnog naslijeđa, a ujedno je i najveći australski nacionalni park. Poznat je po visoravnima, crvenim liticama, šumama, vodopadima, dugačkim krivudavim rijekama te aboridžinskoj umjetnosti, zbog koje ima mnogo prostranih galerija aboridžinske umjetnosti na stijenama. Park je dom tisućama biljaka i životinjskih vrsta, od koji neke žive jedino u Kakaduu.

2.2.3. Viktorija

U državi Viktoriji nalazi se velika turistička atrakcija, Velikooceanska cesta. Izgradili su je vojnici koji su se vratili iz 1.svjetskog rata, u spomen onima koji se nisu vratili. Gradnja je započeta u 1919.g., a dovršena 1932., po uzoru na kalifornijsku tihooceansku cestu. Cesta počinje na mjestu Torquay te se proteže 285 km do Warrnamboola. Velikooceanska cesta prolazi kroz popularna odmorišta, prelijepe gradove, plaže, nacionalne parkove Great Otway i Port Campbell, zatim popularnu formaciju stijena – Twelve Apostles – gomilu vapnenca visoku 45 m, koja je zahvaljujući eroziji valova reducirana na 8 gomila, te formacije pijeska i kamena – London Bridge i klisura Lochard. Na ovoj cesti ima mnogo odličnih surferskih lokacija.

Ovdje se nalaze i spektakularne Australske alpe, koje se protežu na 1.6 milijuna hektara i 16 nacionalnih parkova i prirodnih rezervata kroz Viktoriju, Novi Južni Wales i Teritorij Australskog Glavnog Grada.¹¹ Alpe pružaju razne oblike rekreacije poput vožnje biciklom, pješaćenja, planinarenja, jahanja, pecanja u potocima i rijekama, rafting, vožnja kvadom ili

¹¹ Službena stranica australske vlade, Ministarstvo okoliša i energije:
<http://www.environment.gov.au/heritage/places/national/australia-alps> (22.09.2018.)

skijanja. Najpoznatije australsko skijalište svakako je Snowy Mountains, s najvišim australskim vrhom Mount Kosciuszko (2.229 m). Australija je uglavnom ravna, suha i zemlja s vrlo toplom klimom, stoga visoke nadmorske visine i visoravni i zaleđena jezera nisu prečesti prizor. Prosječna visina je 330m iznad morske razine.

Još jedna od atrakcija je Gippsland. On ima najviše jezera te ima jedne od najdužih plaža na južnoj polutci. Proteže se na 542km. Poznat je po divljini i divljim životinjama, odličnim vožnjama i gurmanskim poslasticama. Važnije turističke destinacije na ovom području su Phillip Island, Rt Wilson, Gippsland jezera, visoravan Baw Baw, planinski vijenac Strzelecki te gradić Walhalla, poznat po vađenju ruda – zlata.

Glavni grad države Viktorije – Melbourne. Drugi je najmnogoljudniji grad u Australiji s 4.6 milijuna stanovnika. Melbourne je mnogo puta proglašavan najboljim gradom za život na svijetu, te se smatra za najeuropiziraniji Australski grad te je uz Sydney, svakako i najposjećeniji. Poznat je po svojim vrtovima i parkovima te po viktorijanskoj arhitekturi. Najviša građevina je Eureka Tower (300m). Legenda kaže da je sin Sydenyjevskog osuđenika, John Batman, stigao na mjesto na kojem se danas nalazi luka Phillip 1835.g. te se sastao s aboridžinskim plemenom od kojega je otkupio zemlju. Melbourne je u samo dva desetljeća od malenog šatorskog utočišta prerastao u metropolu, a snažnom rastu pripomogli su doseljenici koji su za vrijeme 1850.-tih godina tražili svoje bogatstvo na zlatnim poljima Viktorije te je velika većina tražilaca zlata odlučila ostati u gradu. Veliko bogatstvo izazvano zlatnom groznicom vodilo je do izgradnje velikih javnih građevina. Razvoj se nastavio te je grad do kraja 19. st. bio industrijsko i financijsko središte Australije. Grad je bio domaćin ljetnim olimpijskim igrama 1956.g. te je i danas meka brojnih sportskih i glazbenih festivala i događaja.

2.2.4. Južna Australija

Otok klokana smješten je u južnoj Australiji. Kao rezultat izolacije od kopna, Otok Klokana posjeduje jednu od najimpresivnijih koncentracija divljih životinja te je idilična odmorišna destinacija.¹² Treći je najveći otok u Australiji te je ujedno i nacionalni park. Obavezna je stanica za sve promatrače divljih životinja i ribare. Specifične su plaža tuljana – Seal Bay, koja je naselje australskim morskim lavovima. Ovdje se mogu sresti razne životinje poput

¹² Izvor: Australian travel and tourism network: <http://atn.com.au/islands/kangaroo-island.html> (12.09.2018.)

klokana, oposuma, koala, čudnovatih kljunaša, malih pingvina te preko 240 vrsta ptica. Njegove prekrasne obale idealno su mjesto za surfanje.

Planinski lanac Flinders Ranges proteže se na 400 km južne Australije. Pruža veličanstvene prizore divljine i divljih životinja – orlovi, emui, papige, klokani. Na ovom području nalaze se tri nacionalna parka. Ima nekoliko svetih aboridžinskih mjesta s njihovom umjetnošću na stijenama. Na ovom području moguće je naći vinograde, pustinje, kao i planine za planinarenje.

2.2.5. Novi Južni Wales

Modre planine dom su jedinstvenim biljnim i životinjskim vrstama, kao i vegetaciji eukaliptusa. Ovo je područje koje pruža prizore koji oduzimaju dah, strmih litica, dubokih, nepristupačnih dolina te močvara. Idealno je za avanturiste jer pruža razne aktivnosti kao što su pješaćenje, kampiranje, fotografiranje, penjanje, vožnja kvadom, promatranje ptica i životinja, kajakarenje, paragliding itd. Vrlo je poznat pogled s Ehco Pointa, odakle se pruža najbolji pogled na „Tri sestre“ – formaciju stijena. Ovaj nacionalni park na popisu je svjetske baštine od 2.000.-te godine.

Sydney je australski grad smješten u državi Novi Južni Wales ima najviše stanovnika. Osnovao ga je 1788.g. britanac Arthur Phillip kao prvo britansko naselje na prostoru Australije. U gradu ne manjka prekrasnih plaža, nacionalnih parkova, botaničkih vrtova (tri od kojih je najpoznatiji Royal Botanic Gardens), odličnih restorana i znamenitosti. Najpoznatije znamenitosti u Sydneyu su Bondi Beach, Sydney Opera House danskog arhitekta Jørna Utzona u ekspresionističkom stilu, Art Gallery of NSW, Taronga ZOO Sydney, Sydney Harbour Bridge arhitekta Ralpa Freemana, West Head, Ku-ring-gai Chase National Park, Chinatown. 2000. godine u Sydneyu su održane 27. olimpijske igre.

Obalni grad u regiji Novog Južnog Walesa, Byron Bay, koji je najpoznatiji po prelijepim plažama, shopping mogućnostima, gastronomiji, odnosno restoranima, te festivalima svjetske klase. Byron Bay nudi razne avanturističke mogućnosti, kao što su kajakarenje, jahanje, surfanje, promatranje kitova i dupina, razgledavanje obalnog pejzaža balonom, skydiving i ostalo.

2.2.6. Zapadna Australija

Najbolje mjesto za plivanje s morskim psima je Ningaloo obala. Nalazi se na UNESCO-vom popisu svjetske baštine (2011.) te se na ovome prostoru nalazi više rezervata prirode i ostalih

zaštićenih područja (21) među kojima je najznačajniji Ningaloo koraljni greben, dugačak 260 km, te se smatra najduljim koraljnim grebenom takve vrste na svijetu. Poznat je po bioraznolikosti, tako ovdje obitava oko 500 vrsta riba, 300 vrsta koralja, 600 vrsta mekušaca, velik broj kitopsina u sezoni, itd. Kopneni dio čine krš, podzemne špilje i vodeni potoci.

Na jugozapadu Australije smještena je regija svjetski poznata po svojim vrhunskim, kvalitetnim vinima, plažama i avanturizmu – Margaret River. Za istražiti ima više od 120 svjetski kvalitetnih vinarija, uključujući Flinders Bay Wines, Flying Fish Cove i Evans & Tate. Ova regija poznata je po avanturizmu – ima mnoštvo surferskih plaža na Indijskom oceanu, biciklizam po planinama, kajakarenje uz rijeku itd.

Kimberley je prostrano i prastaro zabačeno područje, smješteno najvećim dijelom na sjevernom dijelu Zapadne Australije, koje se proteže na 421.451 km kvadratnih. Ovo područje jako je rijetko naseljeno, na njemu živi svega 40.000 ljudi. Ono je dom mnogim nacionalnim parkovima, prekrasnim plažama, vidikovcima, neravnim liticama, vodopadima, špiljama, spektakularnim klancima (uzak, dubok i duguljast usjek strmih strana među brdima) i bujnim prašumama.

2.2.7. Tasmanija

S obiljem divljih životinja, veličanstvenih planina, rijeka, ledenim jezerima i vodopadima, prašumama i svetim aboridžinskim mjestima koja datiraju unatrag 30.000 godina, područje Tasmanijske divljine je jedinstveno.¹³ Također, odlično je mjesto za sve rekreativce - rafting na vodi, penjanje, hodanje, pećanje itd.

Freycinet je nacionalni park koji se nalazi na Tasmanijskoj obali. Najbolje ga opisuju bijele pješčane plaže i raskošan broj ptica. Pruža razne aktivnosti na i u vodi.

2.3. Prirodne i kulturne znamenitosti australije

2.3.1. Prirodne znamenitosti- flora, fauna i čuda prirode

Australija je najmanja od svih kontinenata, također je i najniža, najravnija i najsuša. Biljni i životinjski svijet Australije jedan je od najsvojstvenijih na svijetu. Također je i jedan od najugroženijih; u posljednjih 200 godina, ovdje je izumrlo više domaćih sisavaca nego na bilo kojem drugom kontinentu, i raščičava se kopno, osobito u Queenslandu, procjenjuje se da se

¹³ Izvor: Australian travel and tourism network: <http://atn.com.au/famous/tasmanian-wilderness.html>
(12.09.2018.)

godišnje ubije 7,5 milijuna ptica, što dovodi nekoliko vrsta na rub egzistencije.¹⁴ U Australiji žive neke životinjske vrste koje ne žive nigdje drugdje na svijetu i po kojima je Australija prepoznatljiva, kao što su klokani i koale. Tamo žive i neke od najopasnijih i najotrovnijih životinjskih vrsta, poput zmija otrovnica, otrovnih pauka, meduza, morskih grabežljivaca - morskih pasa, i tako dalje. Tako je plaža otoka Fraser proglašena najopasnijom plažom na svijetu jer u vodi nesumnjivo vladaju proždrljivi morski psi, otrovne meduze i jake struje. Na obali žive morski krokodili i otrovni pauci, a otok je i dom australskog divljeg psa dinga i 18 vrsta zmija od kojih su neke među najotrovnijima na svijetu. U Australiji se mogu naći pustinje, prašume, planine, plaže i obale, što je čini zemljom s kompletnom turističkom ponudom, pa je tako na svim tim područjima razvila različite vrste turizma i turističke djelatnosti. Australija ima više od 500 nacionalnih parkova, koji prekrivaju površinu od nevjerojatnih 28 milijuna hektara, što je gotovo 4% njene površine.¹⁵ Kada toj brojki nadodamo prirodne rezervate, onda ona prelazi tisuću. Ovi prostori trebaju štititi australske prirodne okoliše poput kišnih šuma i drva eukaliptusa, te jedinstvenog biljnog i životinjskog svijeta. Nacionalne parkove moguće je naći u raznolikim krajolicima, od pustinjskih, planinskih, šumskih područja do pomorskih prostora kao što su koraljni grebeni itd. Također, ima više od 7.000 plaža, što znači da sljedećih 19 godina svaki dan turisti mogu provesti na drugoj plaži. Isto tako, ima 8.222 otoka te obalu dugu 25.760 km.

Prednjači u svijetu kao jedna od zemalja s najvećom bioraznolikošću. Tako se može pohvaliti s više od milijun vrsta biljaka i životinja, od kojih se mnoge ne mogu pronaći nigdje drugdje u svijetu osim u Australiji. Malo manje od pola tih životinja znanstveno je opisano. Jedinstveno je tako oko 84% sisavaca, 45% ptica, 89% obalnih životinja i biljaka, 85% bilja u cvatu, i slatkovodne ribe. Može se pohvaliti i velikim brojem tobolčara, čak više od 140 vrsta. Najmanje 18 egzotičnih sisavaca osnovalo je divlje populacije u Australiji, gdje su mačke i lisice odgovorne za pad i izumiranje nekoliko domaćih životinja; najmanje 2.700 nedomaćih biljaka osnovalo je populacije u Australiji te se 68% ovih nedomaćih biljaka smatra prijetnjom za prirodni ekosistem.¹⁶

¹⁴ Ball M., Chipperfield M., Meghji S., et al.: The rough guide to Australia, 12th edition, Rough guides, London, travanj 2017.g., str. 985.

¹⁵ Izvor: Tourism Australia: Visit Australia - Travel & Tour Information: <https://www.australia.com/en-je/articles/australias-national-parks.html> (12.09.2018.)

¹⁶ Službena stranica australske vlade: <https://www.australia.gov.au/about-australia/our-country/our-natural-environment> (09.09.2018.)

Velika raznolikost flore znači mnogo vrsta ekološki značajnih rodova kao što su *Acacia* (akacija), *Eucalyptus* (eukaliptus), *Melaleuca* (melaleuka-rod vazdazelenih grmova), *Grevillea* (grevileja – vazdazeleni grm ili drvo koje ima kitnjaste i živopisne cvjetove) i *Allocasuarina* (vrsta drveća). Acacije dominiraju u sušim predjelima kopna, dok eukaliptus dominira u vlažnim krajevima. Najčešći tip vegetacije danas je onaj koji se uspio prilagoditi suhim vremenskim uvjetima, gdje zemlja nije počišćena za agrikulturu: dominantna vrsta vegetacije su brežuljkasti travnjaci (23%) u Zapadnoj i Južnoj Australiji te na Sjevernom Teritoriju.¹⁷ Na istoku prevladavaju šume eukaliptusa, dok na zapadu prevladavaju šume akacije, šume i šikare. Travnjaci se mogu naći najvećim dijelom u Queenslandu. U Australiji postoji više od 378 vrsta sisavaca, 828 vrsta ptica, 300 vrsta guštera, 140 vrsta zmija i dvije vrste krokodila. Od svih sisavaca, gotovo polovica su tobolčari. Najpoznatije australske životinje, i simboli Australije su svakako klokani, koale, ješci, dingo¹⁸, čudnovati kljunaši, valabi (vrsta tobolčara) te zdepaši. Australija ima nekoliko prirodnih fenomena koji su pobliže objašnjeni u nastavku teksta:

Undara lava cijevi (Undara vulkanski nacionalni park – Queensland) – ogromne podzemne cijevi koje je formirao drevni vulkan. Služe kao sklonište sitnim šišmišima i smeđim zmijama koje žive na drveću, poznatije kao noćni tigrevi.

Slika 8. Undara lava špilje

Izvor: Official Australian tourism website: <https://www.australia.com/en/things-to-do/nature-and-wildlife/13-incredible-australian-natural-attractions.html> (15.09.2018.)

¹⁷ Službena stranica australske vlade: <https://www.australia.gov.au/about-australia/our-country/our-natural-environment> (09.09.2018.)

¹⁸ Dingo - austral. divlji pas, iz por. pasa (*Canidae*), žućkaste do smeđe dlake, svjetlije na trbuhu. Djelomično pripitomljen; može se križati sa psima. Slični se oblici mogu naći i na drugim otocima jugoist. Azije. Rijetko laje, ali često zavija. Hrani se manjim klokanima, ali ubija i ovce. Lovi sam ili u porodičnim skupinama. U Australiju su ga, vjerojatno, prije 4000 do 6000 god. donijeli azijski pomorci. Izvor: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=15244> (21.09.2018.)

The Kimberley je zemljopisno područje, odnosno regija koja se nalazi na granici zapadne Australije. Krokodilska obala, široke rijeke i duboki, izolirani tjesnaci su samo su dio njene ponude. Ovdje se nalaze i jedinstvena loptasta stabla baobaba, čije su plodove rezbarili aboridžinski umjetnici.

Slika 9. Bungle Bungle

Izvor: Venture North,

[https://venturenorth.com.au/northern-territory-tourism-blog/%E2%80%8Bthe-kimberley%E2%80%99s-beautiful-bungle-bungles-\(-purnululu-national-park-\)/](https://venturenorth.com.au/northern-territory-tourism-blog/%E2%80%8Bthe-kimberley%E2%80%99s-beautiful-bungle-bungles-(-purnululu-national-park-)/) (15.09.2018.)

Uluru - masivni monolit jedan je od najpoznatijih prirodnih znamenitosti zemlje. Na stijenama je moguće vidjeti aboridžinsku umjetnost. Također se može pohvaliti raznolikim životinjskim svijetom – oko sedamdeset vrsta gmazova.

Slika 10. Uluru

Izvor: News,

<https://www.news.com.au/travel/travel-updates/uluru-climb-will-be-closed-to-tourists-from-2019-a-cause-for-celebration/news-story/f7b7d877c0452fbee354c1a81ef9484f> (15.09.2018.)

Mungo nacionalni park smjestio se pustinjaškoj divljini gdje sada okolo skiću gomile emu-a i klokana. Zvezdani svod na noćnome nebu u ovom zabačenom području je znamenitost sama

po sebi. Priroda je izrezbarila pijesak u obliku polumjeseca i izradila glinene dine teko dramatično da ostavlja bez daha.

Slika 11. Mungo

Izvor: Official Australian tourism website,

<https://www.australia.com/en-ie/places/nsw/mungo.html> (15.09.2018.)

Otok klokana treći je najveći otok u zemlji, smješten u južnoj Australiji. Poseban je po svojoj netaknutoj prirodi te spektakularnoj obali, pješčanim dinama i mreži pećina. Otok tako ima nacionalni park, pregršt parkova prirode i zaštićenih područja. Ovaj otok naprosto vrvi divljim životinjama, pa tako nije neuobičajeno sresti koale, klokane, tuljane, kljunare, male pingvine, morske lavove i kitove.

Slika 12. Emerald Beach, Kangaroo Island

Izvor: Our coastlife,

<http://www.ourcoastlife.com.au/wild-kangaroos-on-the-beach-at-look-at-me-now-headland/>
(15.09.2018.)

Sićušni otočić Lord Howe okružen je koraljima, s jedinstvenom florom, rijetkim pticama i tropskim ribama. 1982.g. uvršten je na UNESCOV popis svjetske baštine zbog iznimne ljepote i bioraznolikosti. Pripada regiji Novoj Južnog Walesa.

Slika 13. Lord Howe otok

Izvor: Australian Geographic,

<https://www.australiangeographic.com.au/topics/science-environment/2018/05/lord-howe-island-scientific-expedition-2/> (15.09.2018.)

The Pinnacles, odnosno šiljci, nalaze se u Nambung nacionalnom parku, u zapadnoj Australiji. To je zbirka vapnenačkih stupova, oštećenih vremenskim prilikama koji izviruju iz pustinjskog okruženja.

Slika 14. The Pinnacles

Izvor: Official Australian tourism website,

https://www.australia.com/content/australia/en/things-to-do/nature-and-wildlife/13-incredible-australian-natural-attractions/jcr:content/mainParsys/imagewithcaption_2037244786/LargeImageTile/largeImageSrc.adapt.687.HIGH.jpg (15.09.2018.)

Australska roza jezera nalaze se na raznim lokacijama po Australiji. Boju mijenjaju zahvaljujući visokoj koncentraciji algi u vodi. Najpoznatije takvo jezero jest jezero Hillier u blizini Esperance. Također valja spomenuti roza jezera u Murray – Sunset nacionalnom parku u sjeverozapadnoj Viktoriji.

Slika 15. Jezero Hillier

Izvor: Experitour, <https://experitour.com/listings/lake-hillier-middle-island-scenic-flight/> (20.09.2018.)

U mjestu Hyden, u regiji Zapadne Australije nalazi se prirodni fenomen – Wave Rock (valovite stijene). To je stijena koju je oblikovala majka priroda, a ime je dobila po kamenu izrezbarenom u obliku vala. Visoka je 15 metara, a proteže se na 110 m.

Slika 16. Wave Rock

Izvor: Turistička zajednica Australije, https://www.australia.com/content/australia/en/things-to-do/natureandwildlife/13incredibleaustraliannaturalattractions/jcr:content/mainParsys/image-withcaption_800466441/LargeImageTile/largeImageSrc.adapt.687.HIGH.jpg (20.09.2018.)

Stromatoliti iz bazena Hamelin, Shark Bay, Zapadna Australija- stromatoliti¹⁹ koji se nalaze na plaži Shark, na popisu su svjetske baštine i glase za najstarije i najveće stromatolite takvog tipa. Oni se smatraju živućim fosilima.

¹⁹ Stromatoliti- min. Vapnenačke sedimentne naslage plitkih voda s mikroskopski vidljivim fosilnim cijanobakterijama (modrozelenim algama). Izvor: <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (20.09.2018.)

Slika 17. Stromatoliti

Izvor: TZ Australije, <https://www.australia.com/en/things-to-do/nature-and-wildlife/13-incredible-australian-natural-attractions.html> (20.09.2018.)

Ponor Umpherston nalazi se na planini Gambier u regiji Južna Australija. Nekoć vapnenačka špilja, a danas ponor koji je rezultat korozije zbog morske vode, što je vodilo do toga da se špiljin krov počeo urušavati. Od tada je transformiran u utonuli vrt, koji oduzima dah.

Slika 18. Ponor Umpherston

Izvor: TZ Australije, <https://www.australia.com/en/things-to-do/nature-and-wildlife/13-incredible-australian-natural-attractions.html> (20.09.2018.)

Na Whitsunday Islands, Great Barrier Reef u regiji Queensland smjestio se Heart Reef. Na velikom koraljnom grebenu leži koraljni greben savršeno oblikovan u oblik srca, okružen tirkizno plavim morem. Ovo je najromantičnija znamenitost Australije, a najbolje se vidi iz zraka.

Slika 19. Heart Reef

Izvor: TZ Australije, <https://www.australia.com/en/things-to-do/nature-and-wildlife/10-otherworldly-places-to-see-in-australia.html> (20.09.2018.)

2.3.2. Kulturne znamenitosti

Australska kulturna dobra upisana na listu svjetske baštine: ²⁰

- Australian Convict Sites (2010) – australski kažnjenički lokaliteti
- Royal Exhibition Building and Carlton Gardens (2004) – kraljevska izložbena galerija i Carltonovi vrtovi u Melbourneu
- Sydney Opera House (2007) – Sydneyevska opera

Australija ima bogatu kulturnu scenu. Počevši od njezinog nastanka, povijesti, naseljavanja, starosjedioca koji još uvijek nisu izumrla vrsta, u ponudi ima razna glazbena događanja, filmska događanja, (filmski festival u Sydneyu) itd. Posjetitelji mogu birati između vrsta muzeja koje žele posjetiti, a kojih ima na pretek, izgrađenih u različitim stilovima gradnje. Tokom cijele godine održavaju se razni festivali, kao i različiti sportski događaji. Najpoznatiji među njima svakako su ATP (Association of Tennis Professionals) teniski turnir i utrke

²⁰ UNESCO, World Heritage List :

https://whc.unesco.org/en/list/?search=&id_sites=&id_states=&id_search_region=&id_search_by_synergy_protection=&id_search_by_synergy_element=&search_yearinscribed=&themes=&criteria_restriction=&id_keywords=&type=&media=&order=country&description (08.08.2018.)

formule 1 u Melbourneu, te motociklističke utrke na otoku Phillip koji su od svjetskog značaja te ih prati ne samo cijela Australija, već cijeli svijet, što je isto tako velika promidžba za samu zemlju. Također je vrlo popularno finale u nogometu (Australaska nogometna liga) te utrke konja, deva, automobila i jedrilica. Najpopularniji sportovi su nogomet ili footy, kako ga Australci vole nazivati. Zatim rugby, kriket, aktivnosti na svježem zraku poput planinarenja, surfanja, ronjenja, pecanja, skijanja – osobito u nacionalnim parkovima. Potom još vodenih sportova kao što su jedrenje, snorkelling²¹, plivanje s morskim psima, onda biciklizam, vožnja balonom na vrući zrak, jahanje i tako dalje. Neki od najpoznatijih festivala i sportskih događaja su:

Australian Open Tennis Championship. Ovo prvenstvo u tenisu održava se u Melbourne-u, od sredine do kraja siječnja. U dva tjedna koliko traje Grand Slam turnir, horde teniskih obožavatelja imaju prilike vidjeti svoje sportske idole i najbolje igrače svijeta kako igraju i natječu se za pobjedničko mjesto. U Melbourne-u se u ožujku također održava i Australian Grand Prix, kada Formula 1 manija preuzima grad. U ova četiri dana, svi gledaju visokoadrenalinsku utrku od 58 krugova. A zadnje subote u rujnu u Melbourneu, održava se veliki sportski događaj – finale australske nogometne lige (AFL (Australian Football League) Grand Final). Popraćen je s puno pive i slavlja, ovisno o tome koji tim pobijedi.

Internacionalni festival umjetnosti u Perthu započinje sredinom veljače pa sve do početka ožujka održava se najstariji i najveći festival umjetnosti u Australiji. On okuplja čuvena međunarodne umjetnike, izvođače i sudionike za izvedbe na području plese, glazbe, opere i kazališta. Mnogi turistički vodiči ga navode kao nešto što se ne smije propustiti.

Međunarodni filmski festival u Sydneyu je vrlo utjecajan filmski festival te starta početkom lipnja i traje oko dva tjedna. Održava se na četiri mjesta (koja nisu svake godine ista), uključujući famozno državno kazalište.

Isa Rodeo održava se na planini Isi, drugog ili trećeg vikenda u kolovozu. To je najveći australski rodeo.²² Prvog ili drugog vikenda u studenom, odvija se jedan od najvažnijih

²¹ Snorkel - dihalica

²² Rodeo – natjecanje u vještini jahanja, ob. neukroćenih konja i bikova sa sedlom i bez njega, bacanju lasa, vezivanju teleta, izvor: Hrvatski jezični portal, <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (10.09.2018.)

automobilskih događaja – Targa Tasmania. Reli²³ od 2.000 km, u kojem sudjeluje 300 automobila, od kojih su mnogi vintage.²⁴

Božić kao najveći australski svečani događaj se slavi na Sydneyevskoj plaži Bondi, uz pregršt bendova i DJ-a. Za Novu Godinu tradicionalno se održava izložba vatrometa u Sydneyevom Harbour Bridgeu. Jedan od najljepših i nezaboravnih prizora u Australiji.

3. PROMETNA POVEZANOST

Postoje dva načina kako turisti mogu prići Australiji, a to je morskim i zračnim putem. Logično, morski put biraju susjedne zemlje poput Indonezije, Kine, Filipina, Malezije, Singapura i ostalih, dok se za zrakoplovni prijevoz odlučuju putnici iz europskih zemalja, Amerika i svih drugih udaljenijih zemalja, jer je to najefikasniji i najbrži oblik putovanja. Nadalje, iako je odsječena od ostatka svijeta, može se vidjeti kako je Australija izvanredno dobro prometno povezana s drugim kontinentima, kao i unutar vlastitih država, a o tome više u nastavku.

3.1. Zračni prijevoz

Budući da se radi o cijelom kontinentu, koji ima 3 vremenske zone, udaljenosti između točke A i točke B znaju biti enormne, odnosno znaju iznositi i po nekoliko tisuća kilometara, što za turista nije primamljivo, budući da ima ograničeno vremena kojeg može utrošiti na svom godišnjem odmoru. Turisti koji su došli posjetiti Australiju, žele svoje vrijeme utrošiti na razgledavanje, odmaranje i uživanje na plažama, baveći se nekom sportskom aktivnošću, uživati u gastronomiji, kulturi, shoppingiranju, a ne putujući kilometre i kilometre između odredišta. Zato u Australiji postoji domaći i međunarodni zrakoplovni prijevoz.

3.1.1. Međunarodni zrakoplovni prijevoz

Australija u ponudi ima oko 50 međunarodnih zrakoplovnih linija.²⁵ Najpoznatija od svih je svakako Qantas, koja ima svoju mrežu letova širom svijeta, a nudi međunarodne, kao i letove unutar zemlje. Karikatura klokana na repu zrakoplova, jedinstvena životinja koja obitava na ovim područjima, čini ovu kompaniju posebno prepoznatljivom u svijetu. Qantas u stopu prate Virgin Australia te potom United Airlines. U većim zemljama poput Kanade, u kojoj je

²³ Reli - *sport* natjecanje automobila (motocikla, kamiona) u više etapa sa zadanim prosječnim brzinama. Izvor: Hrvatski jezični portal: <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (12.09.2018.)

²⁴ Vintage – starinski, zastario, suprotno od moderan

²⁵ Bowen J., Duffy H., Kloeden P., et al.: Australia, DK Travel guide, Kina, 2018., str.554

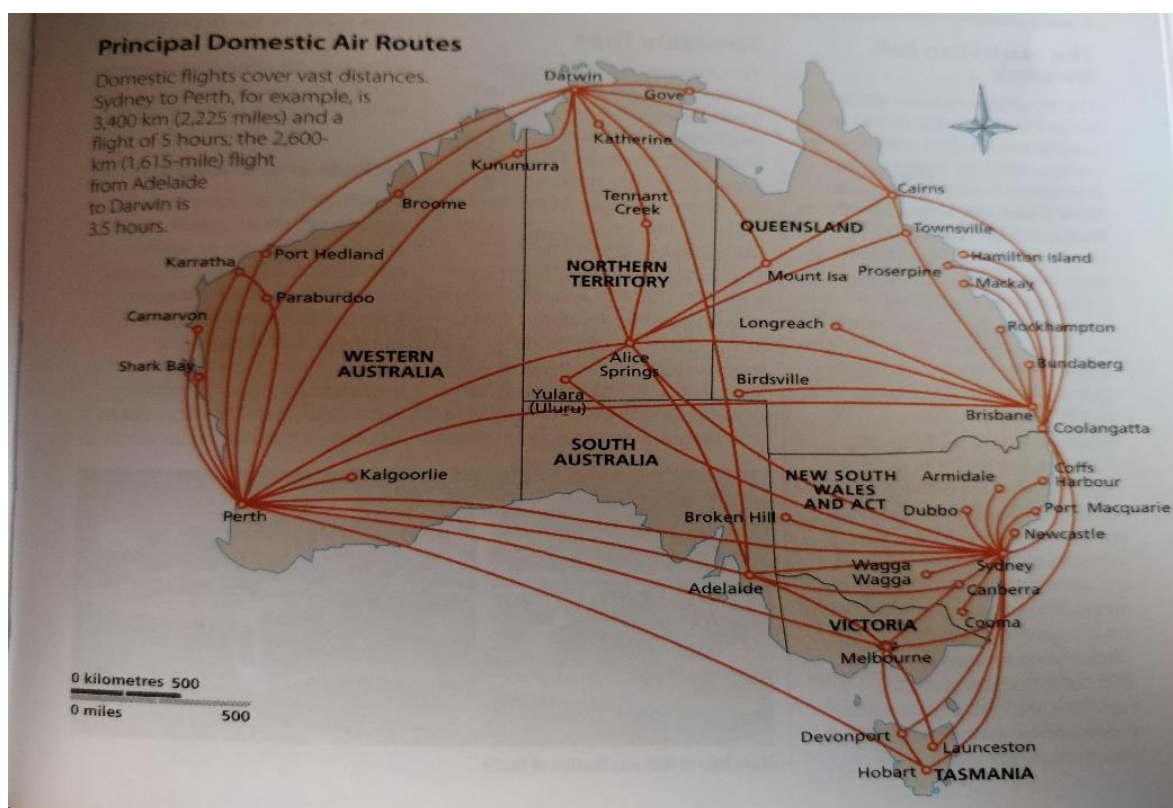
zračni prijevoz razvijeniji i njegova uporaba daleko raširenija nego u nekim manjim zemljama, postoje direktne zračne linije za Australiju, dok se većini manjih zemalja mora presjedati do Australije, jer naprosto nema toliko putnika. Letovi od Europe do Australije mogu trajati i više od 22 sata, a ako tomu još nadodamo i uobičajena kašnjenja, ta brojka može doseći i više od 30 sati putovanja. Australija ima nekoliko međunarodnih zrakoplovnih terminala, pa turisti imaju mogućnost birati različita vremena polazaka i odlazaka, zavisno koje im više odgovara. Preporučljivo je izabrati let u kojem vrijeme dolaska neće biti u noćnim satima, već popodnevnim kako se ne bi previše osjetila vremenska razlika te kako bi se ljudi mogli najbolje prilagoditi novonastalim uvjetima. Sydney i Melbourne prednjače po broju letova, dok je Sydneyev aerodrom Kingsford Smith najprometniji i nerijetko može biti zakrčen. Melbourneov aerodrom Tullamarine je drugi najprometniji u Australiji, ali je od strane putnika izglasan kao jedan od najboljih aerodroma na svijetu, zahvaljujući modernim čekaonicama i mnogobrojnih maloprodajnih sadržaja, kao i općenitog uređenja, organizacije (informacije, rent-a-car, mjenjačnice) i osoblja. Što se tiče ostalih gradova, Hobart ima letove iz Novog Zelanda u ljetnim mjesecima, dok Adelaide ima direktne letove za Singapur i letove za Europu preko Sydneya ili Melbournea. Posjetitelji zapadne obale mogu doći u Perth iz Afrike, Azije i Velike Britanije. Darwin, Brisbane i Cairns uglavnom opslužuju tržište Azije, ali postoji i mogućnost za veze iz Europe.²⁶ Cijene letova mogu biti skupe, osobito u vrhuncu sezone, odnosno mjesecu prosincu (dva tjedna prije i nakon Božića je najveća navala). Letovi izvan sezone, točnije od siječnja do travnja, mogu biti za 30 - 40 % jeftiniji.

3.1.2. Domaći zrakoplovni prijevoz

Osim ako imate neograničeno puno vremena, običi kontinet Australiju bit će teško bez upotrebe dalekih letova. Tako jedno putovanje zrakoplovom u trajanju od četiri sata, može trajati tri dana ako putujete vlakom, a u većini slučajeva, zrakoplov je i jeftinija opcija. Domaći zrakoplovni prijevoz je namijenjen za sve turiste i poslovne ljude, koji nemaju puno slobodnog vremena, a žele mnogo toga vidjeti ili trebaju mnogo toga obaviti. Neki domaći i međunarodni terminali smješteni su na različitim lokacijama, na primjer udaljenost između domaćeg i međunarodnog terminala u Perthu iznosi 10 km. Glavni domaći prijevoznici su Qantas, Virgin Australia, Tigerair i Jetstar. Navedene kompanije se koncentriraju na visoki volumen međudržavnih ruta, dok nekolicina manjih domaćih operatera, uključujući Regional Express i QantasLink (Qantasova podružnica) lete i unutar država, organiziraju regionalne(lokalne) letove, kao i letove na udaljenije i zabačenije lokacije.

²⁶ Bowen J., Duffy H., Kloeden P., et al.: Australia, DK Travel guide, Kina, 2018., str.554

Slika 20. Glavne domaće zrakoplovne rute

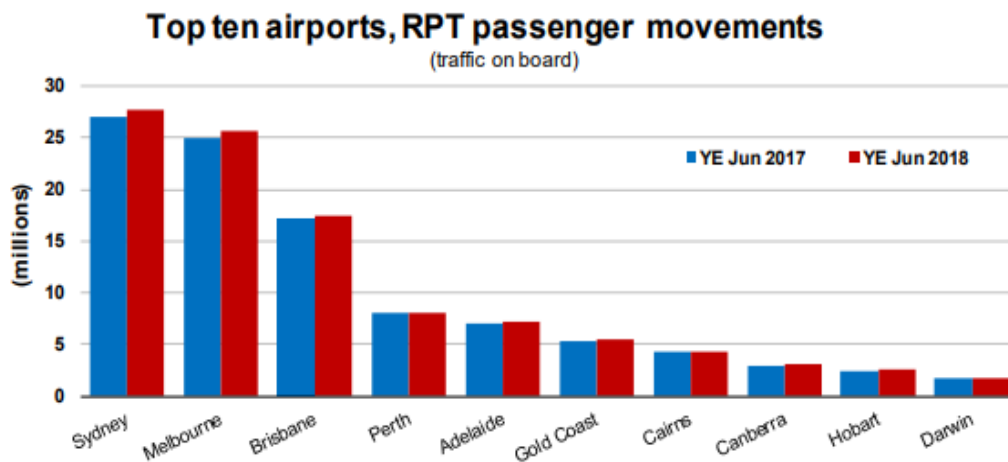

Izvor: Bowen J., Duffy H., Kloeden P., et al.: Australia, DK Travel guide, Kina, 2018., str.557

Australska zračna mreža je velikih razmjera, a obuhvaća i najudaljenija i zabačena područja, tako da ugovoriti let ne bi trebao biti problem. Između velikih destinacija je moguće letjeti direktno, pa tako imaju linije Sydney-Darwin ili Melbourne-Perth. Neke zrakoplovne kompanije za svoje korisnike nude posebne pogodnosti, primjerice kompanija Qantas svojim putnicima omogućava kupnju Walkabout Pass-a, koja im omogućava značajna uštedjenja na domaćim letovima na više od 60 destinacija, ukoliko putnici lete Qantasom u Australiju i iz nje. Također, kompanije imaju razne ponude poput Fly&drive sistema, u kojemu svojim

putnicima nude popuste i bodove vjernosti. Fly&drive sustav je odličan način za upoznati zemlju, a funkcionira na način da putnik dogovori zakup/najam vozila i dogovori se s najamodavcem gdje će letjeti, gdje će uzimati vozilo i gdje će ostavljati. Na primjer, turist pokupi automobil u Sydneyu, vozi se do Melbournea, gdje ostavi vozilo, od tamo leti do Alice Springsa i zatim tamo pokupi drugi automobil.

Grafikon 2. Top 10 aerodroma po broju putnika

RPT=Regular Public Transport

Izvor: Grafikon preuzet s Australian Bureau of Infrastructure, Transport and Regional Economics (BITRE);

https://bitre.gov.au/publications/ongoing/files/Domestic_airline_activity_2017_18.pdf
(12.09.2018.)

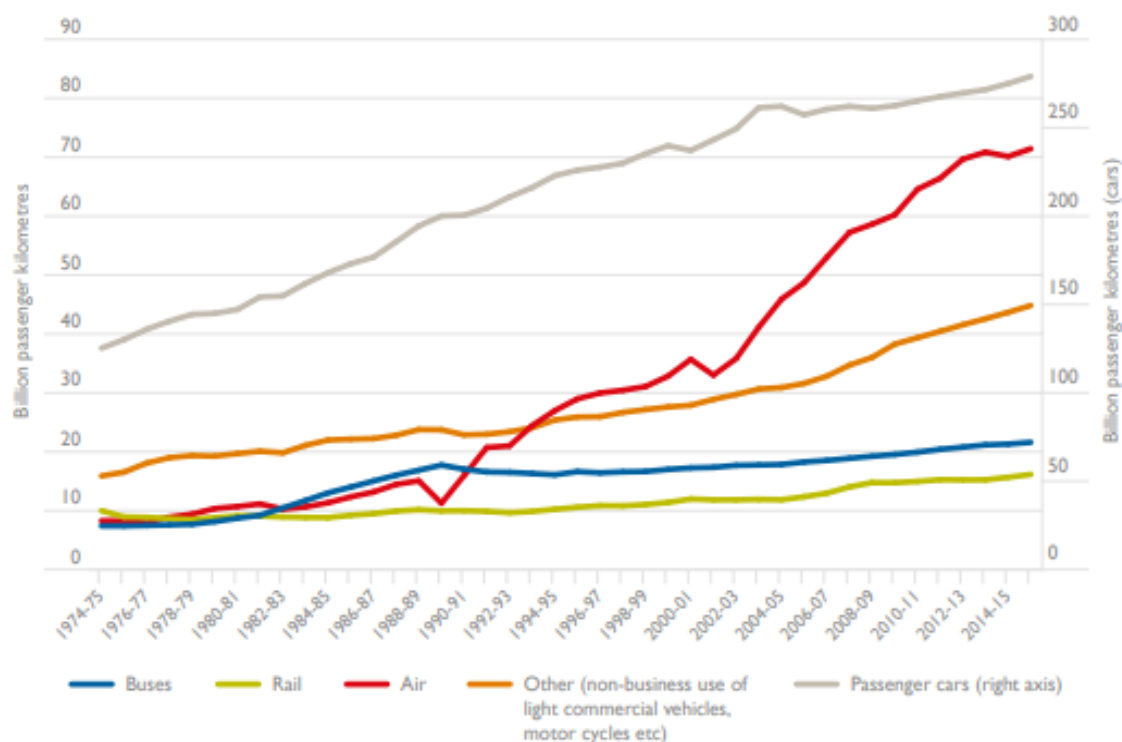
3.2. Cestovni prijevoz

Ovu vrstu prijevoza moguće je koristiti tek kad je turist kročio na tlo Australije, budući da je odvojena morem od ostalih kontinenata. Dakle, ne postoje cestovne rute do Australije, jedino unutar. Cestovni prijevoz se preporučuje ukoliko turisti posjećuju ruralna područja te male

gradove, u kojima nema toliko mogućnosti kao u velikim gradovima, gdje je pješice ili cestom jedini način obilaska ovakvih područja. Ovo je odličan način za upoznati destinaciju i biti sam svoj organizator putovanja, idealno za ljude koji vole sve raditi po svom. Ukoliko turist nije brodom prevezao vlastito vozilo, Australija nudi nebrojeno mnogo rent-a-vehicle poslovnica, koje su locirane na aerodromima, u gradovima i bilo gdje gdje turistu mogu zatrebati njihove usluge. Mogu se iznajmiti obični automobili, kombiji i veća vozila, te vozila na četiri kotača tzv. 4WD (Four- Wheel Drive). Neka udaljena i zabačena područja zahtijevaju 4WD vozila, jer nije moguće prići standardnim automobilom. Tablica u prilogu prikazuje stanje domaćeg prijevoza ovisno o prijevoznom sredstvu. Unutar Australije se najviše koristi cestovni prijevoz (turisti + lokalno stanovništvo) i čini ga najjačim sredstvom prijevoza. Tablica pokazuje transport koji se mjeri po prijeđenom kilometru pojedinog putnika.

Grafikon 3. Domaći putnički prijevoz po načinu transporta

Figure T 3 Australian domestic passenger task, by mode of transport

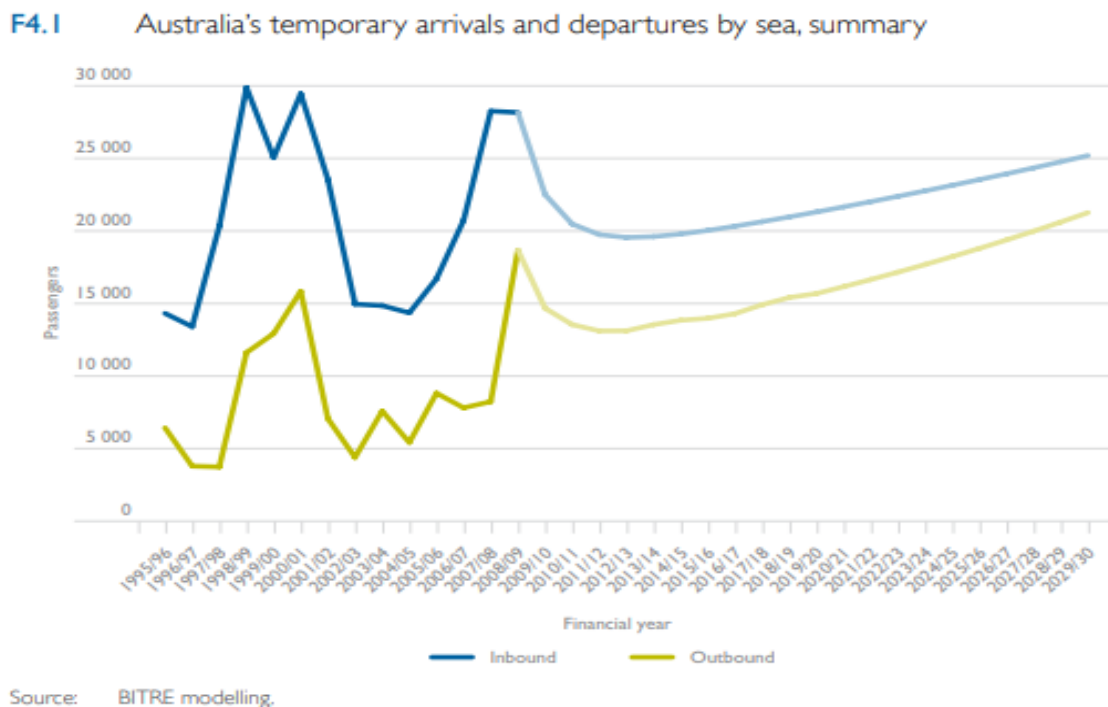
Izvor: Australian Bureau of Infrastructure, Transport and Regional Economics (BITRE): https://bitre.gov.au/publications/2017/files/yearbook_2017.pdf (12.09.2018.)

U domaćem putničkom prijevozu prevladava cestovni prijevoz, uglavnom osobna vozila. Drugi načini prijevoza putnika su rasli s godinama, osobito avionski prijevoz koji je doživio pravi „boom“ od 2001. godine.

3.3. Brodski prijevoz – trajekti i kruzeri

U Australiju se može stići i putem kruzera, putničkog broda, a moguće je i krstariti njenom obalom, što je vrlo popularno. To je jedan od najljepših oblika putovanja, jer pruža nevjerojatan pogled na prirodu i stijene koji je vidljiv jedino na taj način. Također, ovo je jedan od skupljih načina putovanja. Sydney je glavna luka većini kruzera koji pristižu u Australiju. Međutim, ogromni su redovi za one koji žele pristići kruzerom iz Europe ili Amerike, pa se zna čekati i po godinu dana. Više je razvijeniji domaći brodski prijevoz, pa tako ova zemlja pruža mogućnost obilaska njihovih otoka i teritorija, kao što je Tasmanija, Otok Fraser, Otok Klokana i drugi prekrasni otoci i otočići, na koje je moguće doći trajektom. Trajekti voze svakodnevno, te je moguće birati između dnevne ili noćne vožnje.

Grafikon 4. Predviđanja Ministarstva za infrastrukturu, transport i regionalni razvoj

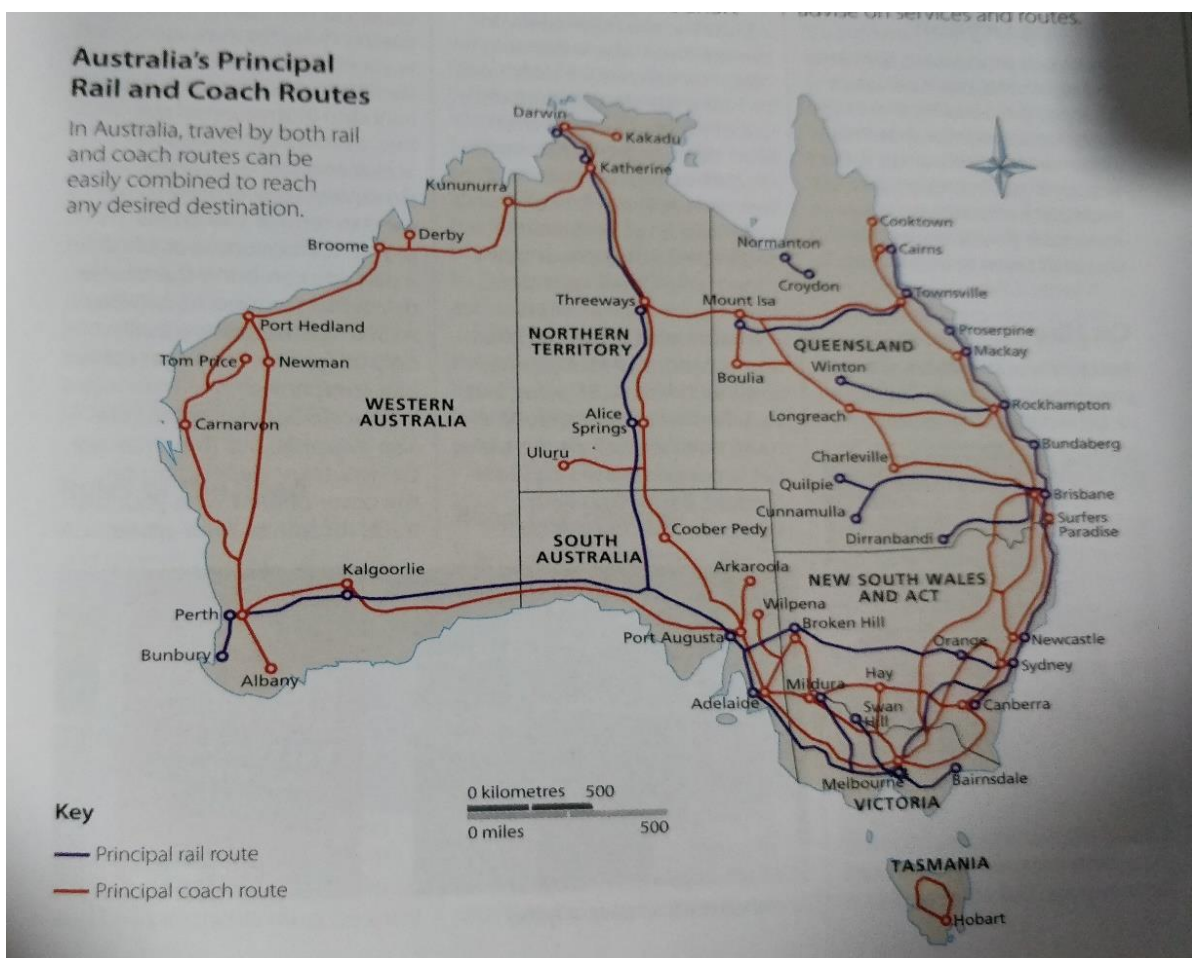
Izvor: BITRE; https://bitre.gov.au/publications/2010/files/stats_008.pdf (12.09.2018.)

3.4. Željeznički prijevoz (vlak i putnički autobus)

Neke od najspektakularnijih putovanja na svijetu, moguće je doživjeti vožnjom vlakom. Vlak tako ide kroz pustinje, prašume i obale, pružajući nezaboravne poglede na prirodne ljepote Australije. Međutim, mreža željeznica nije toliko opsežna, budući da je Australija veliki

kontinent s relativno malom populacijom, stoga njihova vlada nije mogla poduprijeti izgradnju široke mreže na velike udaljenosti. Putovanja vlakom su vrlo korisna kada se želi pobjeći iz centra grada. Za razliku od cestovnog prijevoza, ova vrsta prijevoza je relativno brza te je njome moguće izbjeći cestovne gužve. U mjestima u kojima nema željezničke mreže, poput Tasmanije, vozi putnički autobus.

Slika 21. Glavne željezničke i autobusne rute

Izvor: Bowen J., Duffy H., Kloeden P., et al.: Australia, DK Travel guide, Kina, 2018., str.559

4.VRSTE I SPECIFIČNI OBLICI TURIZMA U AUSTRALIJI

Australija nudi veliku raznolikost što se tiče različitih krajeva (pjezaža), od močvara prepunih različitim jedinstvenim životinjama, do pustinja i stjenovitih litica. Putovanje unutar države također je vrlo popularno među australskim stanovništvom. Potrošnja domaćih turista u 2017. godini kreće se oko 62.6 milijardi AUD te je prešla potrošnju međunarodnih turista. Izbor same destinacije isti je kod domaćih i stranih turista – najpopularnije regije u 2017.g. su Novi Južni Wales, Viktorija i Queensland. Unatoč veličini države, vožnja do odredišta i dalje ostaje najčešći način prijevoza za domaće turiste, no zrakoplovni prijevoz i dalje ostaje vrlo važan način prijevoza upravo zahvaljujući veličini države. Turisti tijekom svog boravka posjećuju više država, tako su najposjećenije države Novi Južni Wales (4.2 mil. dolazaka), Viktorija (2.9 mil.) i Queensland (2.7 mil.), zbog veće koncentracije stanovništva na ovim područjima, bolje razvijenosti i preduvjeta za razvoj turizma, kao i klimatskih preduvjeta. Najlošije posjećeni su Sjeverni Teritorij, Tasmanija te Teritorij australskog glavnog grada. Prema trajanju boravka turista, u Australiji prevladava boravišni turizam.²⁷ Prema stupnju mobilnosti, turisti koji posjećuju Australiju većinom nisu stacionarni, nego mobilni. Što se tiče dobne strukture turista, dječji i omladinski turizam su nepostojeći, već se radi o obiteljskom (uključuje turiste u dobi od 18-60 godina: pojedinci, bračni par ili obitelji s djecom) i umirovljeničkom turizmu, iz razloga što taj segment turističke potražnje ima veću platnu moć. Razvijen je također, prema prostoru na kojem se odvija, primorski, planinski, termalno-kupališni, jezerski, seoski te osobito gradski turizam, u velikim i urbaniziranim gradovima kao što su Melbourne i Sydney. Od specifičnih oblika turizma, najviše su razvijeni manifestacijski turizam, kulturni turizam, nautički turizam. Nadalje, od ostalih specifičnih vrsta bitno je istaknuti:

²⁷ Boravišni turizam – vrsta turizma u kojem turist – pojedinac (ili grupa) u jednom smještajnom objektu (ili destinaciji) ostvari najmanje tri uzastopna noćenja. Izvor: Pirjevec, B.: Turizam – jučer, danas, ... Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2008.g., str. 18.

Sportski turizam - turizam koji uključuje velike sportske manifestacije koje privlače velik broj posjetitelja (konjske utrke, tenis, formula jedan, olimpijske igre, nogomet) te onaj u kojemu se sami turisti imaju mogućnosti baviti sportom, pa tako imamo nogomet, rugby, kriket²⁸, diving turizam-istraživanje prekrasne podvodne bioraznolikosti, životinjskog i biljnog svijeta, sailing turizam, planinski turizam, skijaški turizam, adrenalinski turizam i sportovi (plivanje s morskim psima, bungee jumping, paragliding, rafting na rijekama, surfanje, i tako dalje.)

Vinski turizam je posebno razvijen iz razloga što Australija ima bogatu gastronomsku scenu i vrhunska vina, tako turisti mogu probati neke od lokalnih specijaliteta kao što su Kangaroo pizza, Anzac keksi (zob i kokos), Prawn laksa (juha s rezancima i škampima), grilani baramundi – vrsta ribe poslužena na đumbiru i rižotu, čupavci – spužvasti kolačići preliveni čokoladom i kokosom. Također zbog brojnih vrsta morskih plodova, ima mnogo ribljih specijaliteta, te jedinstvenih začina i vrsta voća. U Melbourneu je vidljiv veliki utjecaj talijanske i grčke kuhinje. Na jugu i jugoistoku Australije smještene su najbolje vinarije. Procjenjuje se da se na tržištu u bilo koje doba nalazi oko 10.000 australskih vina. Vinski turizam u velikom je porastu u Australiji, vinarije su otvorene svaki dan za kušanje i posjetu. Posebno su popularni ručkovi i večere u vinariji. Prvi vinogradi zasađeni su u Sydneyu 1791. g. Ocem australskog vina smatra se škot, James Busby, koji je osnovao prvu regiju koja proizvodi vino. Danas u Australiji djeluje preko 1.500 vinarija, a najpoznatiji vinogradi su doline Hunter i Yarra.

Kulturni turizam podrazumijeva odlazak turista u neku nepoznatu sredinu (veliki grad, specifičan prostor i dr.) sa svrhom upoznavanja povijesnih vrijednosti, ali i suvremenog načina življenja ljudi na tom prostoru.²⁹ Australija ima bogatu kulturnu scenu koja uključuje povijest (aboridžini, otkrivanje i kolonizacija, zlatna groznica, bijela Australija itd), izložbe, festivale – glazbe, filma i umjetnosti.

Filmski turizam uključuje obilazak područja i ruta gdje su snimani filmovi. Popularniji primjeri su Mad Max 2, Crocodile Dundee, Holy Smoke, Love and Other Catastrophes, Red Dog, Ten Canoes itd.

²⁸ Kriket- *sport* momčadska igra na travi kojoj je cilj obraniti ili srušiti rešetku od tri drva; popularna u V. Britaniji i zemljama Commonwealtha, izvor: HJP, <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (13.09.2018.)

²⁹ Pirjevec B.: Turizam-jučer,danas..., Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2008.g., str. 21.

Shopping turizam podrazumijeva posjete mekama shopping turizma. Smještene su u svakom većem gradu, posebice Melbourne i Sydney kao dva najmnogoljudnija grada, stoga imaju i najveću ponudu tekstila.

Gambling turizam posebno je popularan u Australiji. Budući da su Australci opsjednuti kockanjem – troše na kockanje više od bilo koje druge nacije, ne čudi veliki broj ogromnih kockarnica i klubova svugdje po državi. Popularno je i klađenje, tako je često moguće kladiti se i u pubovima. Ovo je turizam nastao iz zabave, te obično privlači osobe veće platežne moći željne adrenalina i zabave.

LGBT turizam se razvio kao noviji oblik turizma. Posljedica je prilagodbe modernom društvu, pa je tako Australija svoja vrata široko otvorila pripadnicima LGBT zajednice. Najtolerantniji su veći i naseljeniji gradovi, posebice Sydney u kojemu se održava festival Sydney Gay and Lesbian Mardi Gras, dok zabačenija područja i sela nisu otvoreni prema pripadnicima ove zajednice. Oni imaju posebne novine, internetske stranice, servise i putne agente, koji im pomažu pronaći prikladan smještaj i preporučiti gdje su najbolje trgovine, koje festivale i klubove posjetiti, a koje plaže, bez da trebaju brinuti da će ih netko napasti. Također, mnogi hoteli se reklamiraju kao „gay friendly“.

Safari i foto safari, gdje safari označava turističko putovanje po divljini i zahtijeva specijalnu odjeću, kao što su visoke pustinjske cipele, safari jaknu i široku kapu koja štiti od jakog sunca. Foto safari označava obilaženje egzotičnih mjesta i fotografiranje životinja u njihovom prirodnom okruženju. Mogu biti safari na konju, slonu, devi, mobilni safari (podrazumijeva kretanje na 4 Wheel Drive vozilu). Australija ima u ponudi ogromne prostore divljine i pustinja, tako da je ta vrsta turizma vrlo popularna.

Nautički turizam je posebno interesantan oblik provođenja slobodnog vremena koji uključuje boravak turista na plovilima u najčešće vlastitom aranžmanu, a razvoj ovakvog oblika turizma podrazumijeva prije svega postojanje prirodnih pogodnosti te dobru cestovnu i priobalnu infrastrukturu koja će turistima nesmetano omogućiti bavljenje ovim aktivnostima.³⁰ Budući da je Australija u potpunosti odvojena od ostalih kontinenata, ima tisuće i tisuće kilometara obale za obići, stoga je vrlo pogodna za nautički turizam. Ovdje pogoduje i činjenica da ima preko 7.000 plaža na kojima se nautičari mogu odmoriti i uživati. Najveće pristanišne luke nalaze se u Sydneyu i Tasmaniji.

³⁰ Pirjevec B., Turizam – jučer, danas,..., Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2008.g., str.22.

Urbani turizam podrazumijeva posjet visokourbaniziranim i većim gradovima, poput Sydneya, Melbournea, Canberre, Adelaide, Perth, Brisbanea te razgledavanje njihove arhitekture, parkova, botaničkih vrtova.

5. PRIMJER ORGANIZIRANOG PUTOVANJA U AUSTRALIJU U ORGANIZACIJI TURISTIČKE AGENCIJE MONDO

U nastavku se nalazi primjer organiziranog turističkog putovanja u Australiju. Organizator putovanja je turistička agencija Mondo. Putovanje traje 14 dana i uključuje posjete najljepšim i najvažnijim turističkim mjestima u Australiji u pratnji turističkog vodiča, s dovoljno slobodnog vremena na raspolaganju za još bolji doživljaj i upoznavanje destinacije i kulture. Putuje se zrakoplovom iz raznih gradova.

Primjer 1. Primjer organiziranog putovanja u Australiju

AUSTRALIJA

14 dana, zrakoplovom iz Zagreba, Venecije, Ljubljane

Program putovanja:

1.DAN OBLIŽNJA ZRAČNA LUKA/ZAGREB – EUROPSKA/AZIJSKA ZRAČNA LUKA – MELBOURNE

Sastanak putnika u zračnoj luci (Zagreb; Venecija, Ljubljana – uz mogućnost organiziranog transfera do zračne luke) i prijava na let preko europske/azijske zračne luke prema Australiji.

2. DAN EUROPSKA/AZIJSKA ZRAČNA LUKA – MELBOURNE

DOLAZAK U MELBOURNE

Predviđeni dolazak u Melbourne u večernjim satima. Transfer do hotela i smještaj. Noćenje.

3.DAN MELBOURNE

SPORTSKI MELBOURNE

Doručak. Melbourne je grad brojnih parkova, muzeja, botaničkih i zooloških vrtova. Osim toga, to je i sportski grad u kojem se često održavaju sportski turniri kao što su Grand Slam i Formula 1. Odlazak u razgled grada i obilazak talijanske četvrti Carlton, stadiona Olimpijskih igri, rijeke Yarra, stanice Spencer, gradske vijećnice i vrtova Fitzroy. Slobodno vrijeme u poslijepodnevnim satima, povratak u hotel i noćenje.

4.DAN MELBOURNE I PHILIP ISLAND

MELBOURNE I PINGVINI

Doručak. Nastavak s razgledom grada. Obilazak gradske tržnice Victoria Market i šetnja do plaže boemske četvrti St. Kilda. Poslijepodne slijedi odlazak na poludnevni izlet do Philip Islanda. Posjetit ćemo farmu Churchill Island i saznati kako su živjeli prvi doseljenici. Nastavak do Koala Centra i susret sa najsimpatičnijim australskim životinjama. Kasni ručak/ večera na putu. Za kraj, posjetiti ćemo Penguin Parade Visitor Centre te uživati u pogledu na pingvine i lijepi zalazak sunca. Povratak u Melbourne. Noćenje.

5.DAN MELBOURNE – VELIKOOCEANSKA CESTA (GREAT OCEAN

ROAD)

VELIKOOCEANSKA CESTA I 12 APOSTOLA

Doručak. Odlazak na cjelodnevni izlet do znamenitih 12 apostola. Vožnja obalnom velikooceanskom cestom "Great Ocean Road", pored australske periferije, veličanstvenih monolita i lijepog mora. Biti će vremena za fotografiranje, šetnju i slušanje priča o nasukanim brodovima. Ručak na putu. Povratak u hotel i noćenje.

6.DAN MELBOURNE – CAIRNS

LET U CAIRNS

Doručak. Prijepodnevnim let prema sjeverozapadnom dijelu Australije, u grad Cairns, koji se nalazi u saveznoj državi Queensland. Cairns je jedna od najsunčanijih australskih destinacija, u čijoj se blizini nalazi znameniti Veliki koraljni greben. Po dolasku, smještaj u hotel i noćenje.

7.DAN VELIKI KORALJNI GREBEN

KRSTARENJE GREAT BARRIER GREBENOM

Doručak. Odlazak na cjelodnevni izlet do znamenitog Velikog koraljnog grebena. Očekuje nas uzbudljiv dan, ronjenje među šarenim ribicama i koraljima. Ručak na brodu. Povratak u hotel u kasnim poslijepodnevnim satima. Slobodno vrijeme u večernjim satima. Noćenje.

8.DAN CAIRNS – KURANDA

RUDARSKI GRAD KURANDA I ABORIDŽINI

Doručak. Slobodan dan za samostalne aktivnosti. Mogućnost odlaska na fakultativni izlet s vlakom u rudarski grad Kuranda. Slobodno vrijeme za šetnju i kupovinu suvenira. Spust žičarom Skyrail do doline i jezera Caravonica te posjet kulturnom parku Tjapukai i kulturnom centru Aboridžina. Povratak u hotel kasno poslijepodne. Noćenje.

9.DAN CAIRNS – OLGAS – ULURU

UPOZNAJMO ABORIDŽINE

Doručak. Jutarnji transfer do zračne luke i let u Uluru. Vožnja do gorja Olgas i nacionalnog parka Kata Tjuta u blizini najvećeg monolita Uluru, koji je oduvijek bio sveto mjesto Aboridžina. Obilazak kulturnog centra Aboridžina u kojem ćemo saznati nešto više o njihovoj kulturi. Dan ćemo privesti kraju fotografirajući boje monolita tijekom zalaska sunca. Noćenje.

10.DAN OLGASI – ULURU – SYDNEY

ULURU – SVETA PLANINA

Doručak. Odlazak na izlet u ranim jutarnjim satima do podnožja Ayers Rocka. Mogućnost uspona na vrh i uživanje u pogledu na izlazak sunca. Slobodno vrijeme za šetnju oko monolita, nakon čega slijedi odlazak do Mititjulu pećine u kojoj ćemo razgledati brojne slike i zapise Aboridžina. Slijedi prijevoz do zračne luke i let u Sydney. Transfer do hotela. Noćenje.

11.DAN SYDNEY

MONDENI AUSTRALSKI GRAD

Doručak. Razgled ćemo započeti s obilaskom najstarije četvrti Rocks i Circular Quay-a gdje ćemo saznati nešto više o povijesti grada. Šetnja do jedne od najpoznatijih australskih građevina Sydney Opera House s pogledom na Harbour Bridge. Vožnja kroz Chinatown, Darling Harbour i središte noćnog života Kings Cross, a za kraj obilazak jedne od najljepših svjetskih plaža, Bondi Beach. Slobodno poslijepodne za uživanje u gradskoj atmosferi. Noćenje.

12. DAN SYDNEY - PLAVE PLANINE - SYDNEY

PROSTRANE ŠUME EUKALIPTUSA

Doručak. Izlet do Plavih planina (Blue Mountains). Najprije ćemo posjetiti Wildlife park, stanište brojnih australskih životinja kao što su klokani, koale, emui i razne ptice. Nastaviti ćemo vožnju slikovitim krajolikom do područja Blue Mountains, koje se prostire na gotovo 250.000 hektara s bogatom florom i faunom, šumom eukaliptusa i prekrasnim liticama. Vožnja žičarom i uživanje u

pogledu na "Tri sestre". Povratak u Sydney. Noćenje.

13.DAN SYDNEY – EUROPSKA/AZIJSKA ZRAČNA LUKA

NASTAVAK S RAZGLEDOM GRADA

Doručak. Nastavak s upoznavanjem grada. Predlažemo posjet atraktivnom akvariju ili uživanje na plaži Bondi beach. U poslijepodnevним satima predlažemo odlazak na prekrasno krstarenje zaljevom ili razgled unutrašnjosti Sydney Opera House. Poslijepodne slijedi transfer do zračne luke i prijava na let prema europskoj/azijskoj zračnoj luci.

14. DAN EUROPSKA/AZIJSKA ZRAČNA LUKA – OBLIŽNJA ZRAČNA

LUKA/ZAGREB

Po dolasku u europsku/azijsku zračnu luku, slijedi nastavak leta do dolazne zračne luke (Zagreb; Ljubljana, Venecija - mogućnost organiziranog prijevoza do Zagreba).

CIJENA PO OSOBI U DVOKREVNOSTI SOBI: od 28.320 kn* min. 25 putnika

Posebna cijena za polazak 25.01.2019 (vrijedi do 31.08. odnosno do popune kapaciteta)

27.160 kn

Doplata za manji broj putnika (od 15-24 putnika): 2.310 kn*

Doplata za manji broj putnika (do 14 putnika): 4.620 kn*

Obavezna doplata zrakoplovne pristojbe: 6.250 kn *

*Prilikom rezervacije se plaća osnovna cijena aranžmana, doplata za najmanji broj putnika i takse (39.190 kn). Konačnu cijenu aranžmana objavljujemo u završnoj obavijesti prije putovanja, sukladno broju putnika.

CIJENA NE UKLJUČUJE:

- doplatu za jednokrevetnu sobu 5.990 kn, povratni prijevoz do zračne luke
- fakultativne izlete te dodatne usluge i obroke
- napojnice za vođače/vozače (obavezna doplata na licu mjesta) 60 EUR
- vizu (obavezna; uz doplatu; eVisitor viza - subclass 651) i osiguranje od otkaza putovanja u slučaju bolesti i putno zdravstveno osiguranje (preporučamo)

Izvor: Program putovanja preuzet s web stranice turističke agencije Mondo Travel,

<http://www.mondotravel.hr/australija-putovanje> (19.09.2018.)

6. ZAKLJUČAK

Turizam je, uz gospodarstvo (ovčarstvo), jedna od najvećih industrija u Australiji, s direktnim doprinosom BDP-u s \$49.7 milijardi AUD u 2017.g. Po kriteriju kvalitete života, smatra se jednom od najboljih zemalja za život na svijetu. Njena neposredna blizina Aziji, njena prirodna bogatstva i kulturne vrijednosti, kao i visok životni standard čine je poželjnom odmorišnom destinacijom. Razvojem transporta, ponajprije većom udobnošću putovanja i bržim načinom prijevoza, broj međunarodnih dolazaka sve je veći te se do 2027. godine, prema Nacionalnoj turističkoj zajednici Australije, očekuje porast od 50%. u međunarodnim dolascima i turističkoj potrošnji. Turistička ponuda je razvijena, ima bogat kulturni život (povijest, razni festivali i veliki sportski događaji) te je dobro prometno povezana s ostatkom svijeta.

Prevladava boravišni turizam iz razloga jer je Australija od ostatka svijeta odvojena morem i oceanom, i iz razloga što se radi o cijelom kontinentu, dakle definitivno nije pogodna za izletnike zbog troškova vize i avionskog ili brodskog prijevoza. U prvih šest posjetitelja po državama, četiri od njih su „susjedi“ Australije, dok su samo dva (SAD i V.B.) iz udaljenijih zemalja. Moderni turizam ide na kvantitetu, ne kvalitetu, što potkrepljuje činjenica da je u 2017.g. prosječan boravak turista 33 noćenja, a 2009.g. iznosio je 35 noćenja. Najmanje razvijena regija je Sjeverni Teritorij. On je u 2017.g. imao 293.000 međunarodnih dolazaka. Međunarodni dolasci usko su povezani s državama koje imaju najveći broj stanovnika, a to samo opravdava činjenica da su ljudi društvena bića te da osim države, vole upoznati i njezine ljude, običaje, način života i kulturu. Da bi se to promijenilo, potrebno je razviti novu mrežu marketinga kojom će se osvijestiti važnost Sjevernog teritorija za povijest države i omogućiti nova iskustva, npr. adrenalinski turizam, letovi balonima, paragliding, safari i foto safari, te

kao glavnu atrakciju omogućiti posjetiteljima direktni kontakt s prošlošću Australije, tj. Aboridžinima, što će definitivno biti iskustvo koje će pamtiti i prepričavati cijeloga života.

Australiji kao pretežito ravnoj, suhoj i vrućoj zemlji, najviše je razvijena ljetna turistička sezona te predsezona i postsezona. To joj omogućava mnoštvo plaža – preko 7.000 te 8.222 otoka i dugačka obala te toplo vrijeme, međutim za svakoga ima po nešto. Tako se u Australiji turizam odvija i u zimskoj sezoni na skijalištima i planinama. Može se reći da je Australija zemlja s kompletnom turističkom ponudom jer su joj razvijene sve sezone, ali posebice ljetni mjeseci – prosinac i siječanj, jer dosta ljudi želi provesti Božić na jednoj od njenih prekrasnih plaža. Prosječni boravak modernog turista je četiri tjedna, što znači da prevladava boravišni turizam, što je iz razloga jer je izolirana i udaljena od ostatka svijeta te nije baš tako lako doći do nje kao od Hrvatske do, na primjer, Italije. Također, turisti koji dođu su vrlo mobilni, te ako su se odlučili na tako daleko putovanje, to sigurno nije samo radi kupanja i sunčanja nego žele iskoristiti sve mogućnosti i vidjeti što više, iako je nemoguće vidjeti sve što Australija nudi samo u jednom posjetu.

Australija ima za svakoga po nešto, te je razvila nove specifične oblike turizma (LGBT) kako bi pratila trendove, ali činjenica da je na 39. mjestu po posjećenosti na svijetu govori da bi trebala uložiti još napora kako bi doprla na tržišta na kojima nije popularna. Potrebno je stoga, poboljšati marketing i oglašavanje, organizirati još velikih svjetskih festivala i prvenstva (u sportu, glazbi, umjetnosti, filmu, kulturi), kao što je to bio primjer OI 2000.g. u Sydneyu. Australijska vlada mladima i studentima nudi razne mogućnosti posjete zemlje, poput programa „Working Holiday“ i „Work and Travel“, gdje je studentima uz odobrenje vize, omogućen rad i turistički obilazak Australije, s time da je Australija na win-win situaciji ovdje, jer dobiva radnu snagu te svi novci koje studenti zarade u zemlji, ostaju u zemlji nakon što studenti proputuju Australiju. Također, mnogi od ljudi koji dođu raditi i sviđi im se Australija, odluče trajno ostati tako da Australija ima pojavu zvanu „priljev mozgova“, znači da dobiva čistu, visokoobrazovanu radnu snagu, za čije je obrazovanje uložila 0 kn, već je ono na teret domicilne države studenta.

POPIS LITERATURE

1) KNJIGE

1. Ball M., Chipperfield M., Meghji S., et al.: The rough guide to Australia, 12th edition, Rough guides, London, travanj 2017.g.
2. Bowen J., Duffy H., Kloeden P., le Plaistrier J., et.al.: Australia, DK Travel guide, Kina, 2018.
3. Pirjevec B.: Turizam – jučer, danas,..., Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2008.g.

2) INTERNET STRANICE

1. Australian Bureau of Statistics, www.abs.gov.au
2. Official Australian tourism website, www.australia.com
3. Hrvatski jezični portal, <http://hjp.znanje.hr/>
4. Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/>
5. Ministarstvo okoliša i energije, www.environment.gov.au
6. Australian travel and tourism network, www.atn.com.au
7. Službena stranica australske vlade, www.australia.gov.au
8. Enciklopedija, www.enciklopedija.hr
9. UNESCO, World Heritage List, www.whc.unesco.org
10. Zavod za infrastrukturu, transport i regionalnu ekonomiju (BITRE), www.bitre.gov.au
11. Australian Trade and Investment Comission (Austrade), www.tra.gov.au
12. Australian Tourism Statistics, www.budgetdirect.com.au
13. The Statistics Portal (Statista), www.statista.com
14. Mondo Travel, www.mondotravel.hr

POPIS ILUSTRACIJA

1) POPIS GRAFIKONA

Grafikon	1.	Prikaz	godišnjih	do	u	
Australiji.....						3
Grafikon	2.	Top	10	aerodroma	po	broju
putnika.....						27
Grafikon	3.	Domaći	putnički	prijevoz	po	načinu
transporta.....						28
Grafikon	4.	Predviđanja Ministarstva za infrastrukturu, transport i regionalni razvoj.....				29

2) POPIS SLIKA

Slika	1.	Regionalna			podjela	
Australije.....						4
Slika	2.	Aboridžini	–	starosjedioci		
Australije.....						5
Slika	3.	Aboridžinsko	zidno	slikarstvo	u	NP
Kakadu.....						5
Slika	4.				Pogrebni	
stupovi.....						6

Slika	5.		Zastava
Aboridžina.....			7
Slika	6.	Aboridžini	izvode
ples.....			7
Slika			7.
Didžeridu.....			8
Slika	8.	Undara	lava
špilje.....			16
Slika	9.		Bungle
Bungle.....			17
Slika			10.
Uluru.....			17
Slika 11. Mungo.....			18
Slika	12.	Emerald	Beach,
Island.....			18
Slika	13.	Lord	Howe
otok.....			19
Slika	14.		The
Pinnacles.....			19
Slika	15.		Jezero
Hillier.....			20
Slika 16. Wave Rock.....			20
Slika			17.
Stromatoliti.....			21
Slika	18.		Ponor
Umpherston.....			21
Slika	19.		Heart
Reef.....			22

Slika 20. Glavne domaće zrakoplovne rute.....26

Slika 21. Glavne željezničke i autobusne rute.....30

3) POPIS PRIMJERA

Primjer 1. Primjer organiziranog putovanja u Australiju.....34